

Misli Thoughts

75

Print post publication number
100004295

JANUAR-FEBRUAR 2026
ŠTEVILKA - NUMBER 1
LETO - YEAR 75

Misli januar-februar 2026

Vsebina:

- 3 Uvodnik
- 6 p. Pavle Jakop
- 7 Izpod Triglava
- 14 Slovenski misijon Adelaide
- 17 Vaši darovi
- 18 Polovinke
- 23 Slovenski misijon Melbourne
- 34 Slovenski misijon Sydney
- 40 Iz Kraljčine dežele – Queenslanda
- 42 Klub Triglav
- 45 Razmišljanja – Cilka Žagar
- 53 Srečko Kosovel (1)
- 58 Novice iz Perth

NAJ V MENI VZKLIJE UPANJE

Milostljivi Bog,
hvala Ti za vse, kar sem,
in za vse, kar si mi podaril.
Danes molim,
da bi v meni vzklilo tvoje upanje.
Oče, prosim Te,
da mi pomagaš videti luč
v vsaki situaciji,
v kateri se znajdem.
Pomagaj mi najti upanje
in videti čudeže
v majhnih stvareh,
ki si jih posejal okrog mene.
Ne bom trepetal ali obupoval,
ko stvari ne bodo šle po načrtih,
ker je moje upanje v Tebi,
Gospod.
Amen.

Fotografiji na naslovnici:

Zgoraj: pogled na Melbourne iz
Williamstowna (foto: p. SP)
Spodaj: zimsko tihožitje ob Krki
(foto: KM)

Dragi in spoštovani rojaki!

Stopili smo v leto 2026. Meni zelo ljub duhovni pisatelj Phil Bosmans je zapisal, kako je v naravo vpletena čudovita ljubezen. Tudi mi se lahko iz nje marsičesa naučimo, če si znamo vzeti čas in občudovati stvari, ki nas obdajajo. Morda je lahko za vse nas to vzpodbuda v tem novem letu. Takole pravi:

»Vzemi si čas, da si v miru ogledaš cvetlico, pozorno in z ljubeznijo. Če hočeš od bliže spoznati drevo, dobro opazuj, kaj ti bo pokazalo. Videl boš njegovo bogastvo in njegovo revščino: njegovo prebujanje in cvetenje spomladi, njegove sadeže poleti, njegovo umiranje jeseni in njegovo smrt pozimi. Če hočeš od bliže spoznati drevo, tedaj se nikoli ne spozabi in ne rani njegovih korenin, sicer bo umrlo za vedno. Tako je tudi s človekom. Rože cvetijo tudi, če jih nihče ne gleda. Drevesa rodijo sadove, ne da bi spraševala, kdo jih bo jedel. Nimamo na voljo veliko časa, da bi bili srečni. Dnevi hitro minevajo. Življenje je kratko. V knjigi svoje prihodnosti si rišemo sanje, nato pa nam neka nevidna roka te sanje prekriža. Nimamo izbire. Če ne znamo biti srečni danes, ne pričakujmo preveč od jutri! Zgrabi ta dan z obema rokama. Rad sprejmi, kar ti daje: svetlobo tega dne, zrak in življenje, smeh tega dne, jok in igro, čudež tega dne. Sprejmi ta dan!«

Pred sabo imamo spet 365 dni novega leta. Kaj bomo z njimi naredili, je v veliki meri odvisno tudi od nas, ker je vsak človek svoje sreče kovač. Nobene razlike ni v tem, kaj delamo. Tega, kar delate vi, jaz ne morem. In tega, kar delam jaz, vi ne morete. Toda vsi delamo tisto, kar nam je Bog dal, da naredimo. Naj Bog, naš dobri Oče, v novem letu 2026 blagoslavlja naše skupne napore za rast Božjega kraljestva med nami.

Misli Thoughts – Božje in človeške – Misli Thoughts

Religious and Cultural Bi-Monthly Magazine in Slovenian language. Informativna dvomesečna revija za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji | Ustanovljena (Established) leta 1952 | **Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia.** Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji | **Glavni urednik in upravnik (Editor and Manager): p. Simon Peter Berlec OFM,** Baraga House, 19 A'Beckett Street, KEW VIC 3101 | **Naročnina, darovi in naslovi:** Angelca Veedetz | **Stalni sodelavci:** p. Darko Žnidaršič OFM, Mirko Cuderman, Tone Gorjup, Cilka Žagar, Katarina Mahnič | **Skupina prostovoljcev v Kew** pripravi Misli za na pošto. | **Naslov (Address): MISLI, PO Box 3200, KEW VIC 3101 | Tel.: 03 9853 7787 | E-mail: slomission.misli@gmail.com | Naročnina za 2026** je 60 avstralskih dolarjev, zunaj Avstralije (letalsko) 120 dolarjev | Naročnina se plačuje vnaprej; ne pozabite napisati svojega imena in priimka! **Bančni račun pri Commonwealth Bank v Kew: MISLI, BSB: 06 3142.** Številka računa: 0090 1561 | **Poverjenišvo** za MISLI imajo slovenski misijoni v Avstraliji | Rokopisov ne vračamo | Prispevkov brez podpisa ne objavljamo. Za objavljene članke odgovarja avtor | **Tisk (Printing):** Distinction Press, Simon Kovacic, Melbourne. **Misli na spletu:** Sebastjan Auser <https://www.glasslovenije.com.au>. **Tam kliknite na MISLI.** | ISSN 1443-8364

Rad bi se vam zahvalil za vaše sodelovanje pri oblikovanju *Misli* in se tudi v bodoče priporočam. Pet let se je hitro obrnilo in tako smo prišli do polokrogle obletnice. Naša revija *Misli* začenja 75. leto izhajanja. Petindvajsetega januarja 1952 so namreč izšle prve tiskane *Misli*. Pater Beno Korbič je takrat v uvodu zapisal: »Po dolgem času, iskanju in tavanju, se je končno tudi nam v Avstraliji

posrečilo izdati slovenski list. Naše večletne sanje so se uresničile; prva številka slovenskega časopisa v Avstraliji je pred nami ...» Po svojih najboljših močeh se bom potrudil, da se bodo te sanje nadaljevale. Je pa res, da je realnost taka, da samo Bog ve, koliko časa še, ker je tudi naročnikov na *Misli* in s tem bralcev iz leta v leto manj. *Misli* bodo tudi v letošnjem letu izšle v šestih številkah, kot dvomesečna revija. Naročnina za leto 2026 ostaja nespremenjena, 60 \$, letalsko po svetu 120 \$. Posebno bi se rad zahvalil vsem, ki redno poravnate naročnino za tekoče leto in darujete v Bernardov sklad, ki močno pomaga, da *Misli* sploh še lahko izhajajo.

Za nami so prazniki, ki so po svoji vsebini zares močni in bogati. Mnogi ste ob njih doživljali posebno milino, posebno toplino in posebno moč nebes. Božič je zares praznik, ko se Bog sklanja k nam in našemu življenju. Mnogi so nam v teh dneh stisnili roko in izrekli prijazno voščilo; morda med njimi tudi kakšen tak, za katerega smo mislili, da z nami nikoli več ne bo spregovoril niti besede. Ko se med ljudmi po daljši tišini spet vzpostavi pretrgani stik, se zgodi nekaj, kar je podobno novemu stvarjenju, ki ga srečamo v poročilu o stvarjenju sveta. Molčati in drugemu ne privoščiti besede – to je začetek smrti, to je konec življenja in skupnosti, občestva. Toda s prvo besedo, četudi le s kratkim »da« ali »ne«, se spet začenja življenje in prižge luč upanja. V preteklih tednih

smo si morda belili glavo z vprašanjem, kaj naj drugim podarimo. Ali je še kakšno večje in lepše darilo, kot spraviti se s sočlovekom, spet začeti govoriti, prekiniti tihe tedne, mesece ali celo leta, izstopiti iz nemega bivanja drugega ob drugem? To je kakor novo stvarjenje v tem svetu, v katerem je toliko smrtonosnega molka, toliko bolečega odrekanja besede.

Novo leto bo toliko zares novo in mlado, če bomo sami vanj vnesli novost, če bomo znali in hoteli v naših medsebojnih odnosih vedno znova začenjati. V tem je skrivnost sreče, ki smo si jo zaželeli. Mnogi so pri iskanju sreče podobni tistemu, ki išče očala, pa jih ima na nosu. Kako malo je treba za srečo!

Apostol in evangelist Janez pravi, da je Bog Beseda, stvariteljska Beseda. Po njej je bilo vse ustvarjeno. V njej je življenje in luč, ki sveti v temi. Ta Beseda je v Jezusu Kristusu za nas postala človek. Kakor da nam je Bog za božič spregovoril svojo najlepšo in najglobljo Besedo. Nikoli je ne bo »vzel nazaj« in »preklical«, saj je postala človek iz mesa in krvi. In ta Beseda, namenjena vsakemu človeku, se glasi: »Bog te pozna, sprejema in ljubi, če se mu le hočeš odpreti.«

In naj za konec zapišem že objavljeni recept, ki pa je še vedno (in zmeraj) aktualen:

»Vzemi 12 mesecev, jih skrbno očisti zagrenjenosti, zavisti, dlakocepstva in strahu, ter razdeli vsak mesec na 30 ali 31 delov tako, da bo vse skupaj zneslo natanko eno leto. Vsak dan posebej naj bo pripravljen iz enega dela truda ter dveh delov dobre volje in humorja. Dodaj k vsemu temu tri zvrhane jedilne žlice optimizma, eno čajno žličko strpnosti, zrnce ironije in ščepec taktnosti. Dobljeno maso potem bogato prelij z ljubeznijo. Pripravljeno jed okraši še s šopki drobnih pozornosti, in jo vsak dan serviraj z vedrino.«

Verjetno bodo prišli dnevi v letu 2026, ko vseh sestavin recepta ne bo mogoče do potankosti upoštevati, pa vseeno spodbujam sebe, in tudi Vas, da se potrudimo po svojih najboljših močeh.

p. Simon Peter Berlec

POZDRAVLJENO, DETE! PRIHAJAŠ,

da s svojo resnico počistiš naše laži,
da s svojim mirom odpihneš naše vojne,
da s svojo bližino ozdraviš našo odtujenost,
da s svojo toplino ogreješ našo hladnost.

Pozdravljeno, Dete!

Naj nas Bog pogleda s Tvojimi očmi,
naj se na nas Bog ozre z očmi otroka,
ki se veseli življenja;
naj nam Bog prisluhne z ušesi otroka,
ki sliši tudi neizrečene besede;
naj nam Bog zaupa z dušo otroka,
ki lahko verjame brez strahu;
naj nas Bog sprejema s srcem otroka,
ki je za vse odprto;
naj nam Bog odpušča z velikodušnostjo otroka,
ki ga odpuščanje osrečuje;
naj nas Bog objame z rokami otroka,
ki v objemu izroča sebe vsega;
naj nas Bog blagoslavlja po besedah otroka,
ki prinašajo božje darove.

Ker Božič ni uspavanka za dušo in srce,
ampak budnica zanju,
naj v novem letu Bog in ljudje
v tebi srečajo človeka,
ki jih bo imel od srca rad
in ki ga bodo lahko imeli radi tudi oni!

p. Pavle Jakop

IZPOD TRIGLAVA

Tone Gorjup

MAŠNI PLAŠČ ZA PAPEŽA LEONA XIV.

Slovenski škofje so se 12. januarja odpravili na uradni obisk v Rim in Vatikan. Ta običajno poteka vsakih pet let. Med večdnevним obiskom, ki ga imenujemo s starodavnim izrazom »ad limina«, se škofje srečajo s papežem, obiščejo vatikanske ustanove in molijo na grobovih apostolov. Obisk je namenjen tudi predstavitvi stanja krajevnih Cerkev, za kar škofje predhodno pripravijo poročila o stanju v posameznih škofijah. Škofje so odšli v Rim s posebnim darilom za papeža, ki ima slovenski pečat. To sta mašni plašč z idrijsko čipko in mitra. Darilo je znamenje vere, hvaležnosti in zvestobe Cerkev na Slovenskem ter njene povezanosti z vesoljno Cerkvijo in Petrovim naslednikom. Vzorci na njem pa vsebujejo stara krščanska znamenja iz naših krajev: kristogram iz koprške stolnice in križ z mozaikov emonske krstilnice. Plašč je okrašen s klekljanimi čipkami, ki so značilno ročno delo zahodnega dela Slovenije. V plašču je združenih več kot tisoč ur ročnega dela kleklaric.

POVEZOVANJE ŽUPNIJ

V ljubljanski nadškofiji se je v začetku leta 2026 dvanajst manjših župnij pridružilo sosednjim večjim župnijam. Tako se je Šentožbolt pridružil župniji Blagovica, Češnjice in Zlato Polje župniji Brdo, Janče župniji Prežganje, Bukovščica župniji Selca, Babno Polje Staremu trgu pri Ložu, Žabnica pa Sv. Duhu pri Škofji loki. Dosedanje župnije Leskovica, Nova Oselica in Stara Oselica so se pridružile župniji Trata, župniji Dražgoše in Zali log pa Železnikom. Vse te župnije so bile že doslej v soupravi, zato duhovnik oziroma župnik ostaja isti. Tudi maše, krsti, poroke in pogrebi bodo potekali kot do zdaj, bo pa kakšna maša manj. Pri vseh drugih dogodkih pa so verniki povabljeni, da sodelujejo v povečanih župnijah, saj so zdaj župljani povečane župnije. V omenjenih krajih so marsikje že doslej pripravljali nekatera skupna bogoslužja, romanja, oratorije za otroke, srečanja drugih župnijskih skupin. Razlog za povezovanje je predvsem pomanjkanje duhovnikov. V ljubljanski nadškofiji je bilo konec lanskega leta 149 duhovnikov župnikov in poleg njih 15 kaplanov in 69 večinoma starejših duhovnikov, ki pomagajo po posameznih župnijah. Med njimi so tako škofijski duhovniki kot tudi redovniki, ki opravljajo poslanstvo na župnijah. Povprečna starost duhovnikov v ljubljanski nadškofiji je 63 let. Nadškofija je imela pred dvajsetimi leti 319 duhovnikov, lani pa le 255. Pomanjkanje duhovnikov velja za

vso Slovenijo. V koprski škofiji so se zato že leta 2017 odločili za preureditev župnij, v mariborski nadškofiji pa zdaj ustanavljajo pastoralne enote.

PRAZNOVANJE 800-LETNICE NADŠKOFIJE MARIBOR

Najstarejšo samostojno škofijo v Sloveniji z neprekinjenim delovanjem je leta 1228 ustanovil salzburški nadškof Eberhard. Triletno praznovanje so začeli že septembra lani s slovesno mašo, ki jo je ob somaševanju duhovnikov daroval nadškof Alojzij Cvikel. Spomnil je, da so jubileji milostni trenutki, ki nam omogočajo, da se ozremo nazaj, da začutimo korenine, iz njih črpamo navdih za danes in usmeritev za prihodnost. Na to opozarja tudi geslo triletnega praznovanja: Iz korenin vere in kulture za prihodnje rodove. Čeprav je bilo odprtje praznovanja že pred nekaj meseci, so v pastoralnem smislu začeli po koncu svetega leta (papež ga je sklenil na praznik sv. Treh Kraljev), na nedeljo Jezusovega krsta. Nadškof Cvikel je v pastirskem pismu za to priložnost zapisal:

»Ob tem prazniku stopamo v čas triletnega praznovanja 800-letnice naše lavantinsko-mariborske škofije, danes nadškofije Maribor. Praznovanje bo

trajalo vse do slovesnega zaključka na Slomškovo nedeljo leta 2028. Obletnica nam zastavlja pomenljivo vprašanje: Kakšna Cerkev želimo biti danes in kakšna jutri?« Pismo pa je sklenil z besedami: »Dragi bratje in sestre! V jubilejnem svetem letu smo kot posamezniki in kot občestvo od blizu doživljali in izkusili, da je Božje otroštvo, ki smo ga prejeli pri krstu, vir upanja. Ob praznovanju 800-letnice naše nadškofije pa naj luč upanja prek doživetja Božjega usmiljenja osvetli našo nadaljnjo pot za naše pogumno življenje po evangeliju. Želim, da to postane smer in smisel našega triletnega praznovanja in zarja prihodnosti naše nadškofije.«

PARLAMENTARNE VOLITVE

Predsednica države Nataša Pirc Musar je na praznik svetih treh kraljev podpisala odlok o razpisu rednih državnoborskih volitev, ki bodo 22. marca. Roki za volilna opravila so stekli 12. januarja; od takrat je možno vlaganje kandidatur. Te bo mogoče vložiti do 19. februarja, ko bo stekla uradna predvolilna kampanja. Tokratne državnoborske volitve bodo desete v zgodovini samostojne države. Prve so bile leta 1992, medtem ko so bile prve večstrankarske volitve v takrat še skupščino Socialistične republike Slovenije že dve leti prej. Na slednjih je zmagal Demos (v njem so bile povezane pomladne stranke), ki je obljubil osamosvojitvev Slovenije in jo tudi izpeljal.

NEDOLŽNI OTROCI PRI MATJAŽEVI JAMI

Dan pred praznikom nedolžnih otrok (28. december 2025) je bila ob robu

Matjaževe jame pri Pevnem, nekaj kilometrov severno od Škofje Loke, sveta maša za pobite otroke ob koncu druge svetovne vojne. Ob somaševanju dekanijskih duhovnikov jo je daroval župnik Župnije Trata – Gorenja vas Marjan Lampret. Pri maši so se spomnili od 200 do 300 pobitih otrok na tem kraju in drugih žrtev povojnih pobojev v okolici Crngroba v maju in v začetku junija 1945. Lampret je v pridigi spomnil, da so povojni dogodki na tem kraju še vedno nekaj, o čemer se javno ne govori. Po njegovih besedah je prav molk tisto, kar najbolj odgovarja ponosnim naslednikom storilcev z rdečo zvezdo. Kot je dodal, je pomembno, da se priporočamo tem mučencem, da bodo narodu izprosili večje razumevanje. Povabil je k molitvi tudi za storilce, ki so se soočali s hudimi stiskami. Ob koncu bogoslužja je dogodke tistih dni osvetlil Janez Pintar, ki je bil po letu 2002 en mandat predsednik Komisije za evidentiranje in urejanje prikritih grobišč v občini Škofja Loka. Dejstva, ki so jih zbrali in zapisali, slonijo na številnih pričevanjih. Na škofjeloškem gradu se je v mesecih po vojni zvrstilo več taboriščnih obdobj. V eno od teh uvrščamo približno tisoč hrvaških beguncev, družin z otroki in starši, ki so bili v javnih službah. Ker je bila železnica preveč obremenjena, so se njihovi vagoni, s katerimi so želeli na Koroško, ustavili na postajah v Žabnici in na Trati. Starejše so nasilno ločili od otrok in jih po mučenju in izživljajanju nad njimi pospravili. Ostalo je od 250 do 300 otrok, ki so bili zaprti v barakah za Kamnitnikom. Po odločitvi revolucionarne občinske uprave se je bilo treba znebiti tudi teh. V skupinah

po petdeset so jih z avtobusom vozili v smeri proti Crngrobu. Od tam so odšli v spremstvu izbranih domačinov peš do Matjaževe jame. Pomorili so jih brez streljanja in metali v omenjeno brezno. Zaradi onesnaženja so morali brezno pozneje očistiti. Kljub zapovedanemu molku so udeleženci poboja sčasoma spregovorili. Nekateri so se notranje stiske rešili s samomorom, drugi so se vdajali alkoholu, vsi pa so v določenih krogih nakazali, kaj so počeli. Tako se je marsikaj razvedelo, čeprav ne javno.

PREŠERNOVI NAGRAJENCI 2026

Na dan obletnice rojstva pesnika Franceta Prešerna, 3. decembra lani, je upravni odbor Prešernovega sklada objavil imena Prešernovih nagrajencev. To sta koreografinja Mateja Bučar in oblikovalec Saša Janez Mächtig. V utemeljitvi nagrade so zapisali, da koreografski opus Mateje Bučar zaradi večmedijskosti presega zgolj gibalno umetnost. Njena koreografija plesu človeških teles dodaja prostorske, svetlobne, skulpturne, snovne in tehnološke elemente; s tem celoten prostor postane umetniški objekt. Vse to pride do izraza v njenih predstavah, ki

jih uprizarjajo predvsem v opernih hišah. Saša Mächtig pa je s svojim ustvarjalnim, pedagoškim in intelektualnim delom vzpostavil temelje naše oblikovalske identitete. Njegovo delo temelji na poglobljenem razumevanju razmerja med tehnologijo, prostorom in človekom. Tako so zapisali v obrazložitvi nagrade. Preprostemu človeku pa je umetnik najbolj znan po značilnih kioskih, ki so se na primer že pred desetletji pojavili v Ljubljani, po nadstreških avtobusnih postajališč in drugi urbani opremi. Prejemniki Prešernovega sklada za leto 2026 pa so režiserka Petra Seliškar, pesnica Ana Pepelnik, vizualna umetnica Jasmina Cibic, direktor fotografije Gregor Božič, skladateljica Petra Strahovnik in igralka Tina Vrbnjak. Vsi ti bodo nagrade prejeli na predvečer slovenskega kulturnega praznika, 7. februarja 2026.

KOSOVELOVO LETO

V Sežani je bil rojen eden najvidnejših predstavnikov slovenske moderne poezije Srečko Kosovel, ki je dočakal le dobrih dvaindvajset let. Umrl je 27. maja 1926 v Tomaju. Zato je občina Sežana predlagala, da bi ob 100-letnici njegove smrti razglasili Kosovelovo leto. Vlada je temu pritrdila, zato smo zdaj v jubilejnem letu tudi na ravni države, ne samo občine. To je nova priložnost za premislek o pesnikovih sporočilih, o njegovem vplivu na slovenski in širši evropski prostor. Za Kosovela so rekli, da je pesnik s Krasa, saj je v svojih pesmih opeval bore, kraške gmajne, skale, burjo in ljubezen do kraške zemlje, ki je dajala trd kruh. Šele desetletja po njegovi smrti se je izkazalo, da je

eden najpomembnejših predstavnikov slovenske avantgardne poezije. Alojz Rebula, ki ga je nadvse občudoval, je o njem dejal: »Srečko Kosovel je velik pesnik, z najgloblji občutkom človeške usodnosti. Bil je nezmožen tega, kar je bil zmožen Cankar, utopije. V tistih letih, ko se je razcvetala komunistična ideja, se ni pustil zavesti v utopijo. Kljub svoji vizijski naturi je ostal realist.« Da je bil vizionar in ne utopist dajo slutiti nekatere pesmi, v katerih napoveduje propad zahodne civilizacije zaradi krivde človeka, ki se je odtujil naravi in poštenosti. V sklopu Kosovelovega leta se bodo zvrstili številni dogodki. Za 8. februar je predvideno odprtje prenovljene Kosovelove domačije. Pesnikov rojstni dan, 18. marec, je po novem v Sežani občinski praznik. Letos pripravljajo vrsto prireditev za vse starostne skupine. Ob 100. obletnici smrti, 27. maja, pripravljajo posebno gledališko predstavo. Avgusta bo na sporedu slavnostna občinska seja. Septembra bo Sežana gostila proslavo priključitve Primorske k matični domovini. Jubilejno leto bodo sklenili decembra s prireditvijo z naslovom V kozmos.

TRSTENJAKOVO LETO

Občina Gornja Radgona je leto 2026 razglasila za Trstenjakovo leto. Z njim želijo zaznamovati 120-letnico rojstva in 30-letnico smrti domačina – akademika Antona Trstenjaka, enega najvplivnejših slovenskih psihologov, antropologov, mislecev in humanistov 20. stoletja. Na dan obletnice njegovega rojstva, 8. januarja, je v radgonski cerkvi maševal soboški škof Janez Kozinc. Maši je sledilo predavanje Tr-

stenjakovega rojaka in njegovega nesojenega naslednika na Teološki fakulteti prof. Edvarda Kovača z naslovom: Izrekati besedo. Anton Trstenjak je kot duhovnik, teolog in psiholog poudarjal celostno razumevanje človeka ter povezovanje vere, znanosti in etike. V sklopu spominskega leta se bodo zvrstila predavanja, simpoziji ter duhovni in kulturni program, s katerim želijo opozoriti na aktualnost njegove misli danes. Trstenjak je dajal poseben poudarek človekovemu dostojanstvu, osebni zrelosti in odgovornosti za skupno dobro.

HRIBARJEV MUZEJ V CERKLJAH

Občina Cerklje je pred nekaj leti kupila Hribarjevo vilo, z namenom, da v njej uredi kulturni center – Muzej občine Cerklje. Nekoč je bila to letna rezidenca ljubljanskega župana Ivana Hribarja, stoji pa ob glavni cesti skozi Cerklje, nedaleč od župnijske cerkve. Muzej v povsem prenovljeni stavbi so odprli na dan samostojnosti in enotnosti 26. decembra lani. V njem so uredili tri zgodovinske razstave, ki so posvečene arheologiji na območju Cerkelj, Ivanu Hribarju in osamosvojitvi na širšem

območju Gorenjske. V vili so že prej uredili kavarno. V načrtu je še ureditev vrta, kjer naj bi svoje mesto dobili tudi kipi Gorenjcev, ki so imeli pomembno vlogo pri osamosvajanju Slovenije. Med drugim nameravajo postaviti kipe Ivana Omana, Franca Bučarja in Franca Tomšiča, ki sodijo med najvidnejše akterje slovenske osamosvojitve. Potem ko je vlada Roberta Goloba kmalu po svojem nastopu ukinila Muzej slovenske osamosvojitve, je nova muzejska zbirka v Cerkljah eden od resnejših poskusov, kako osamosvojitve vključiti med vrednote naroda, ki jih je tudi na tej ravni vredno negovati. Obstaja sicer virtualni muzej slovenske osamosvojitve, ki je dostopen na naslovu osamosvojitvev.si

ZGODBE O SLOVENSKIH ZNANSTVENIKIH IN ZNANSTVENICAH

Pri založbi Beletrina je pred koncem leta izšla knjiga o življenju in delu petdesetih znanstvenikov, izumiteljev in pionirjev, ki so vsak po svoje zaznamovali znanost pri nas doma in po svetu. Doktor fizike Anton Gradišek, zaposlen na Institutu Jožef Stefan v Ljubljani, je pred več kot desetimi leti v glasilu Novice IJS začel objavljati članke o slovenskih znanstvenikih iz preteklosti. Na pobudo sodelavcev je te zapise uredil in nastala je knjiga Zgodbe o slovenskih znanstvenikih in znanstvenicah. V uvodu je zapisal: »V zgodbah o znanstvenikih in znanstvenicah želim predstaviti osebnosti, ki so na svoj način, kot znanstveniki in znanstvenice, pionirji in pionirke, raziskovalci in raziskovalke, pa tudi kot zanimivi

posamezniki in posameznice, katerih zgodbe ilustrirajo čas, v katerem so živeli, zaznamovale slovensko in svetovno zgodovino.« Začel je s Hermanom Koroškim, astronomom in prevajalcem antičnih del, končal pa z Branislavo Sušnik, raziskovalko indijanskih plemen v Paragvaju. Predstavil je še vrsto zanimivih ljudi od Valvasorja in Vege, Čopa in Barage, do Stefana in slovenskega nobelovca Pregla.

UMRL SILVESTER ČUK

Večer po prazniku sv. Treh kraljev je Gospod poklical k sebi dolgoletnega urednika pri *Ognjišču*, duhovnika koprške škofije Silvestra Čuka. Rojen je bil na novega leta dan 1940 v kraju Lome v župniji Črni vrh nad Idrijo. Novo mašo je imel leta 1964. Po njej ga je škof poslal v Postojno. Tam je skupaj s Francem Boletom in Bojanom Ravbarjem sodeloval pri nastajanju prvih števil *Farnega ognjišča*, pozneje *Ognjišča*. Bole je o tistem času zapisal: »Nihče takrat ni mislil na list, ki bo dosegel večje naklade. K sreči je bil ravno to leto Postojni kot nedeljski kaplan dodeljen Silvester Čuk, več v pisanju in dober risar.« Silvester Čuk je tako postal nepogrešljiva roka Boleta in del uredništva revije *Ognjišče*. Reviji je ostal zvest več kot šestdeset let. Bil je prvi lektor in korektor revije, avtor večine mesečnih prilog ter drugih zgodovinskih, narodopisnih, verskih in kulturnih rubrik. Prevajal je besedila iz romanskih jezikov in objavil vrsto knjig. Veliko je pripomogel k razvoju in ugledu tako mesečnika kot založbe Ognjišče. Sedanji urednik Božo Rustja je ob njegovi smrti dejal: »Ne pozabi-

mo! Dolga desetletja je šlo vse, kar je bilo izdano pri Ognjišču, skozi njegove roke. Vse je jezikovno pregledal, vse je prebral. Opozoril je na določene stvari: to pa ne drži! Imel je izredno veliko znanja, da je to lahko naredil.« Škof Jurij Bizjak pa je spomnil, da je bil po značaju topel, prijazen, umirjen, dobrohoten, vedno lepo sprejet ... znal se je vključiti v pogovor, v družbo. Ves čas je bil tudi duhovnik, ki so mu ljudje radi prisluhnili, saj je bil preprost in je znal povedati, kar je vedel in tudi živel.

DOMEN IN NIKA PREVC V VRHU SMUČARSKIH SKOKOV

Jaslice v župniji Selca, kjer je doma slavna skakalna družina Prevc, krasita steklena angela, ki sta ju kot trofeji za doseženo prvo in drugo mesto v Engelbergu v Švici tik pred božičem prejela Nika in Domen Prevc. Angela sta dobila namesto pokala, saj sta na sobotni in nedeljski tekmi, 20. in 21. decembra, zbrala največ točk. Nika je bila v soboto druga in v nedeljo prva, Domen pa je v soboto dosegel prvo mesto in v nedeljo drugo. Oba pa sta zmagala tudi na novoletni turneji. Domen je zbral največ točk na štirih skakalnicah v Nemčiji in Avstriji ter domov prinesel zlatega orla. Nika pa je zmagovalka skupnega seštevka skrajšane različice novoletne turneje za dekleta.

Slovenian Mission Adelaide
p. Simon Peter Berlec OFM, Mobile: 0455 444 912
47 Young Avenue, West Hindmarsh SA 5007
Poštni naslov: PO Box 156, WELLAND SA 5007
E-mail: slomission.adelaide@gmail.com

POSTNI ČAS,

ki ga bomo letos začeli na pepelnično sredo, 18. februarja, je kar dolgo obdobje in pogosto se zgodi, da nam vmes zmanjka poguma ali motivacije, da bi se držali svojih postnih sklepov. Zato naj vam bo teh nekaj misli v spodbudo, da boste vztrajali v svojih postnih zaobljubah ter se zavedali pravega pomena postnega časa.

+ Spreobrnite se in boste živeli! (Ezekiel 18,32)

+ Lahko bi rekli, da je molitev brez posta kakor boks z eno roko, drugo pa imate privezano za hrbtom. In post brez molitve je ... No, zgolj dieta. (Matt Fradd)

+ Post je kot nekakšen dolg »umik«, med katerim se lahko vrnemo vase in poslušamo Božji glas, da bi premagali skušnjave hudega duha. (papež Benedikt XVI.)

+ Postni čas in odrekanje različnim užitkom so dober opomnik, da namen življenja ni užitek. Namen življenja je doseči popolno življenje, vso resnico in neskončno ljubezen – kar je definicija Boga. Na tej poti najdemo pravo srečo. (Fulton J. Sheen)

+ Ničesar velikega ne moremo doseči brez trpljenja in odrekanja. (sv. Katarina Sienska)

+ Imejmo potrpljenje z vsemi stvarmi, še najbolj pa sami s seboj. (sv. Frančišek Saleški)

+ Ko molite, iščite odnos, ne pa odgovorov. Odgovorov ne boste vedno našli, vedno pa boste našli Jezusa. (oče Mike Schmitz)

+ Odločite se, da boste sledili Kristusu. Disciplinirajte svoje telo, ne razvajajte se! (sv. Benedikt)

+ Samo križ je tista lestev, po kateri lahko pridemo v nebesa. (sv. Roza iz Lime)

+ Ali želite, da bi vaša molitev poletela k Bogu? Naredite ji dve krili: post in dobra dela. (sv. Avguštín)

+ Post pride zato, da bi nas zbudil, da bi nas prebudil iz naše otopelosti. (papež Frančišek)

+ O Bog, spreobrni nas, razjasni svoje obličje, da bomo rešeni. (Psalm 80,4)

Rosemary Poklar in Silvana Scandrett-Smith

Kako naj se postimo?

Postimo se soditi druge;
odkrijmo Kristusa, ki v njih živi.

Postimo se besed, ki ranijo;
napolnimo se stavkov,
ki ozdravljajo.

Postimo se nezadovoljstva;
napolnimo se z milostjo.

Postimo se hitrosti; napolnimo
se s potrpežljivostjo.

Postimo se pesimizma;
napolnimo se s krščanskim
upanjem.

Postimo se skrbi; napolnimo se z
zaupanjem v Boga.

Postimo se pritoževanja;
napolnimo se z občudovanjem
življenja.

Postimo se pritiskov, ki ne
izginejo; napolnimo se z
molitvijo, ki ne neha.

Postimo se bridkosti; napolnimo
se z odpuščanjem.

Postimo se lastne
nezamenljivosti; napolnimo se
razumeti druge.

Postimo se tesnobe
pridobitništva; zavzemimo se za
širjenje Božjega kraljestva.

Postimo se obupa; napolnimo se
z upanjem vere.

Postimo se slabih misli;
napolnimo se resnic, ki peljejo k
svetosti.

Postimo se vsega, kar nas
oddaljuje o Jezusa; napolnimo
se vsega, kar nas z njim zbližuje.

(Neznani avtor)

V poletnem mesecu grudnu smo se srečali v soboto, 20. decembra, pri maši ob 11. uri, ko smo obhajali 4. adventno nedeljo.

Na božič, v četrtek, 25. decembra ob 10. uri, je bila v naši cerkvi Svete Družine maša v angleškem jeziku. Daroval jo je Father Francis Bulipe, SMM (Assistant Priest of the Adelaide Cathedral Parish). Žegnanje v čast zavetnikom cerkve in misijona Svete Družine smo obhajali v nedeljo, 28. decembra ob 10. uri. Ob prazniku Svete Družine, našem žegnanju, se še posebej zahvaljujem Božji ljubezni, ki jo okušam po dobrotnikih misijona, po zvestih sodelavcih, po skritih molivcih, po vseh, ki na tak ali drugačen način kažete, da ste sopotniki. Hvala Vam za vsak izraz Vaše podpore, za vsako toplo misel, za vsako delovno uro, ki ste jo pustili v cerkvi in misijo-

nu. Še posebna zahvala velja Vsem, ki si od svojega odtegujete, da darujete za potrebe misijona. Bog, ki vidi na skrivno, naj Vam bo bogat plačnik.

Po maši smo se v dvoranci zbrali na BBQ kosilu, ki sta ga pripravila Treudy in John Macsai. Hvala jima za to in hvala tudi vsem, ki ste prinesli najrazličnejše solate in peciva.

Prosim za naše družine, da bi bila v njih doma dobrotljivost in potrpežljivost, dobrohotnost in prijaznost, da bi se vsakdo v družini res počutil doma.

ZAHVALA

Zahvala Johnu Macsaiu za postavitev božičnega drevesca in jaslic, ter Nadi Čargo za umetelni aranžma na daritvenem oltarju.

V mesecu januarju bo maša v soboto, 17. januarja ob 11. uri. **V februarju** bo maša v soboto, 14. februarja ob 11. uri. **V mesecu marcu** bo maša v soboto, 14. marca ob 10. uri.

Na voljo za spoved, pogovor sem na sobotni dan po osmi uri zjutraj in tudi po maši do 17. ure (5 pm). Pred prihodom me, prosim, pokličite. Hvala. Če bi si želeli duhovnega pogovora ali da vas obiščem, me lahko vedno pokličete na mobilno številko 0455 444 912.

Za vse tiste, ki zaradi oddaljenosti, oslabelosti ali drugih vzrokov ne morete priti v cerkev, še vedno obstaja možnost, da mašo v slovenskem jeziku spremljate na družbenem omrežju. V Melbourne prenašamo tako petkovo kot nedeljsko mašo ob 10. uri (v Adelaidi je takrat ura 9.30 am). Facebook stran je: Slovenian Mission Melbourne <https://www.facebook.com/slovenianmissionmelbourne> Tudi na ta način smo lahko povezani in v oddaljeni bližini.

Naj Bog, naš dobri Oče, v novem letu 2026 blagoslavlja naše skupne napore za rast Božjega kraljestva med nami.

Za pomoč pa naj nam bo razmišljanje duhovnega pisatelja Bosmansa, ko zapiše, da se tudi neumnih stvari lahko odvadimo: »Nikoli nismo prestari, da se ne bi mogli česa odvaditi. In kako nam to uspe? Če imamo svoje bližnje tako radi, da jim nočemo biti v nadlego s svojimi slabimi navadami. To pa terja od človeka precejšen napor in veliko vztrajnosti. Nikoli nismo prestari za to, toda če čakamo predolgo, nam naposled lahko poide sapa. Naučiti se česa lepega je užitek. Odvaditi se česa slabega pa velja mnogo truda. Zlasti če se hočemo otresti tega, kar je v nas že globoko zakoreninjeno: določena razvada, grd madež v značaju ali kriva pot v življenju.«

Marta Zrim, 97 let

Anka Zupančič, 95 let

Marija Zagorc, 90 let

Jana Mezek

George in Justina Schneider

VAŠI DAROVI

BERNARDOV SKLAD: 1000 \$: N/N. 440 \$: Les Boelckey. 240 \$: Veronika Ferfolja. 200 \$: Štefan Žalik, Martha Samsa. 90 \$: Marija Rede, družina Novak. 80 \$: Frank Richter. 60 \$: Tatjana dr. Lee. 50 \$: Mihelca Šušteršič. 40 \$: Terezija Fekonja, Franc Murko, Frank Rozman, Antonija Topolovec, Janez in Marija Rotar, Ana Lapuh, Kristjan Janežič, Leo in Dara Barba, John Ploy, Angela Dodič, Matija in Nada Štukelj, Alex Slavec, F. in M. Tomazin, F. in I. Kampos, Alojz Dominko, Leopold Iglič, Lora Vičič, Alenčica Read, Kristina Car, Jože Reholc, Marija Gomboč, Stan in Marija Kolar, Danica Marinc, Traudi Smuc, Jelena Prekodravac, Draga Vadjal, Mirko Cuderman, Ivan Pišotek, Dušan Jenko, Jože in Danila Štolfa, Teresa Sycamore, Vinko Erjavec, John Franco, Rosa Franko, Ivanka Bajt, Anton Cevec, Mili Vuksinič, Jože Matkovič in Lojzka Kuhar, Emil in Marija Kalčič. 30 \$: Marta Spes-Skrbiš, Srečko in Majda Brožič, Julijana Kure. 20 \$: Olga Dobrovšak, Janez Mohorko, Fani Maver, Slavko in Mimi Blatnik, Vinko Markovski, Gizela Špiclin, Karlo Rožanc, Jože Lipovž, Jožica Jurin, Ivan in Marinka Rudolf, Ivanka Gosar, Ivan Nino Valenčič. 15 \$: Anton Šajn, Stanislav Bec. 10 \$: Marinka Greco, Vinc Vrbnjak, Malči Rostan, Virgilij Gomizel, Mirko in Marija Godec, Matija in Pavla Cestnik, Elio Ilijas, Jože Krajnc.

ZA P. PEDRA OPEKO: 500 \$: N/N.

POLOVINKE

Katarina Mahnič

Nekaj pa je še takih ljudi (35)

Sneg je, glej, zunaj sneg je ... mi zazveni v glavi pesem Bela snežinka (v Sloveniji je pozimi tako priljubljena, kot v svetu White Christmas), ko nekaj dni po novem letu zjutraj pogledam skozi okno. Zunaj sneži. Vse je že belo, z neba pa pada pršič, drobne snežinke, ki ob pravih temperaturah naredijo tisto pravo, suho snežno odejo, ki se nekaj časa obdrži, in kraje ter naravo zares spremeni v zimsko pravljico. Drugačen sneg, kot je padel na božični večer, ko so z neba leteli mokri, krpasti kosmi, že takoj ob stiku s tlemi obsojeni na propad, ljudje pa na snežno brozgo. No, za romantično kuliso ga je vseeno bilo, in belega božiča nam ni bilo treba le sanjati. Belina je lepo dopolnjevala lučke, v katere so bila odeta drevesa na Glavnem trgu, in dajala tisto pravo vzdušje koncertom, ki jih tam prirejajo. Vsako leto imamo namreč v Novem mestu prireditve ADVENT NOVO MESTO. Morda sem to že kdaj napisala; toliko časa že pišem te Polovinke, da se najbrž včasih nehotе ponavljam, sploh kar se ljubih dogodkov tiče. Pa saj kaj drugega je tek časa kot nenehno ponavljanje: rojstev, smrti, praznovanj, žalovanj, letnih časov ... Skratka, v tem času na Glavnem trgu poleg drsališča postavijo stojnice s pijačo in jedačo ter oder, na katerem se ves december nekaj dogaja. Meni so najljubši večeri med božičem in silvestrovim, ko na odru nastopajo najboljši glasbeniki – seveda govorim o zabavni, narodnozabavni in rock glasbi, ne o klasični. Ob takšnih koncertih, ki so zastonj, se trg napolni do zadnjega kotička in valuje v ritmu glasbe. Vsi smo nekako povezani, vsi smo si domači, vsi znamo

besedila pesmi na pamet. Kaj je lepšega, kot večstoglava množica, ki skupaj z našim priljubljenim, zdaj že sedemdesetletnim Vladom Kreslinom (leta 1998 ste ga imeli priložnost poslušati tudi v Avstraliji) in njegovim bendom prepeva: »Nekaj pa je še takih ljudi, ki se jih človek razveseli, nekaj pa je še takih ljudi ...« Ali ko ob spodbudi še enega odličnega slovenskega pevca Jana Plestenjaka vsi dvignemo v zrak prižgane mobilne telefone, da zasveti množica lučk vse tja do starega kandijskega mosta. Ob takih trenutkih mi je ljuba celo tehnologija, čeprav smo v starih časih, še smrkavci, na koncertih enak učinek dosegli z dvignjenimi prižganimi vžigalniki. Samo malo bolj nevarno je najbrž bilo.

Pripnem Dinga na povodec in stopim v zasneženo jutro. Vse, kar je grdo, je prekril sneg. Ko bi se lahko tako očistila človeška duša. Pa saj tudi pod snegom grdobija ni skrita večno. Ampak trenutno je vse videti tako nedolžno, skoraj deviško. Odpravim se ob Krko; obožujem jutranje meglice nad njo, s tem snegom pa se ujamejo kot tančica z belo poročno obleko, prav slovesno. Grem čez Julijino brv – Prešernova muza Primičeva Julija je namreč pokopana v Novem mestu – in se po Juljinem sprehajališču podam do naslednje brvi, kjer spet prečkam Krko in ujamem korak z Župančičevim sprehajališčem; belokranjski pesnik Oton Župančič je v Novem mestu obiskoval gimnazijo. Obrazi ljudi, ki jih srečujem, so drugačni kot druge dni; radost žari iz njih, kot bi nam obilje snega po dolgoletni »suši« dalo nov zagon za veselje. Tudi naš Dingo, čeprav starček, se kar ne more nasititi tekanja in valjanja po njem, kot da je tudi njemu snežna pošiljka spet povrnila mladost in oživila spomine na zimske norčije. Mimo bršljinske železniške postaje čez cesto zagrizeva v hrib, na enega od sedmih novomeških gričkov, Marof.

Most v Ragov log

Ko še nisem imela doma v Novem mestu, in sem se skozenj z vlakom iz Ljubljane vsak vikend vozila v Semič, sem Novomeščanom sprehajališče ob Krki, ki sem ga gledala skozi okno premikajočega se vagona na eni strani, in tistega, ki se je vilo v hrib med na videz neskončno vrsto mogočnih kostanjev na drugi, močno zavidala. *Oh, ko bi živela v Novem mestu*, sem zdihovala, *vsak dan bi šla sem na sprehod*. Takrat še nisem vedela, da je to Kettejev drevored in da na njegovem koncu (ali začetku, od koder pač začneš hoditi) stoji hiška, v kateri

je živel pesnik Dragotin Kette, ko je tukaj končeval gimnazijo. Dve leti, ki jih je preživel v Novem mestu sta ga izoblikovali v suvereno pesniško osebnost, tudi pod vplivom neuslišane ljubezni do hčere sodnega svetnika Angele Smola. Ob 150-letnici pesnikovega rojstva, ki jo bomo praznovali januarja, sem si novembra ogledala operni muzikal *Kette*, ki prikaže Kettejeva novomeška leta.

Čeprav je zgodba tragična, pa osrednji lik izžareva veliko ljubezen do življenja in izrazito željo po ustvarjanju. Poleg sprehoda skozi pesnikovo kratko in intenzivno življenje je vključena tudi čustvena ljubezenska zgodba, ki kakor rdeča nit vse prepleta in dramatizira. V muzikalu namreč tudi Angela ljubi Ketteja, in ker sem še vedno pretirano romantična, me razveseli, da sem si zgodovinska dejstva očitno narobe zapomnila. Pa je žal njuna vzajemna ljubezen samo izmišljena umetniška interpretacija.

Sneg še kar naletava in s psom sva bela kot Eskima, ko se še enkrat spustiva do reke, tokrat na drugi strani »otoka«. Staro jedro Novega mesta namreč leži na polotoku, okoli njega pa teče Krka, kar Kette lepo opiše v eni svojih pesmi: *Tiha in nema / se vije krog mesta, / in ga objema / kot ljubica zvesta*. Prav na tem polotoku živim, na uličici lučaj stran od frančiškanske cerkve in samostana, lučaj stran od Glavnega trga, v visoki 400 let stari hiši, ki je bila nekoč obrambni stolp. V njej sem kot mladenka marsikdaj prespala pri prijateljskem paru, ko

smo prekročili noč, in si, kot za sprehajališče ob Krki, želela, da bi mi bilo kdaj dano živeti tukaj, s šumečim jezmom pod oknom in razgledom na gozdnati Ragov log na drugi strani reke. Pazi, kaj si želiš, ker želje se tudi uresničijo. Pa ne, da bi mi bilo žal, da sem se preselila v Novo mesto, le odkrila sem, da ni treba oditi v tujino, da se počutiš tujec; tudi doma si tuj, če se preseliš kamorkoli drugam. Prav tako, kot me bo na primer v Avstraliji vedno izdal naglas, tudi pojočega novomeškega narečja ne bom nikoli osvojila. Ko se počutim že čisto ugnezdena, me prizemlji kdo, s katerim na sprehodu malo pokramljam: »O, vi pa niste od tukaj!« Tudi doma znamo biti »lokalpatrioti«.

Pa sva z Dingom na trgu, pred Kettejevim znamenitim vodnjakom, zaradi zime obitim z deskami. S tega mesta je mladi pesnik, ki mu je bilo usojeno živeti le 23 let, od ljubezni in vina opit, ponoči zrl v okna svoje nesojene Angele. In pesnil. Tako je nastala ena njegovih najbolj znanih in meni najljubših pesmi, Na trgu. *Noč trudna molči, / nezamudna beži / čez mestni trg luna sanjava. / Vse v mraku mirno, / na vodnjaku samo / tih vetrc z vodoj poigrava*. Kadarkoli grem mimo vodnjaka, in to je pogosto, si jo zamrmram. Poskušajte jo prebrati na glas, pa boste začutili vso veličino in bogastvo slovenskega jezika. Kaj vse se da ubesediti z njim. Kako pojoč in tekoč je. Kako rahločuten in natančen. Nobenega jezika ne poznam, ki bi se lahko kosal z njim, pa vendar se ga velikokrat nekako sramujemo; nedavna raziskava o branju med mladimi v Sloveniji je pokazala, da večina mladostnikov raje prebira besedila v angleščini kot v slovenščini. Obenem se pri mladih zmanjšuje slovenski besedni zaklad in vedno bolj peša slovnica. Ne verjamem, da nekdo, ki ne obvlada materinščine, lahko kaj bolje obvlada angleščino; tako je osiromašen za marsikatero jezikovno tančino v obeh jezikih.

Na zasneženem Glavnem trgu, s katerega so že pospravili spomine na božično-novoletno rajanje, se ob razmišljanju o naši neverjetni slovenščini spomnim še enega nadarjenega mladeniča, sicer Primorca, ki je »poln težke, otožne lepote« pred natanko stotimi leti umrl star komaj 22 let. Srečka Kosovela. V proznem zapisu Mimo okna se je spraševal podobno, kot se vsak začetek leta sprašujem sama:

Zasneženi Kapitelj

Novo leto? Gregorijanski koledar ga kaže. Danes je že druga rdeča številka, in vendar: vse kakor prej. Polje in cesta in jaz: vse kakor prej. Udrte stopinje v blatnem polju: vse kakor prej. Mimo okna stopa neznanec, zdaj se pojavi in zdaj izgine. Ti pa si sam, gledaš in misliš: »Kdaj pa pride tisto novo leto, tisto novo leto? Kdaj pa pride z veselim korakom, z dobro besedo, z odkritim pogledom, le kdaj pride?«

Doma pospravim jaslice. Letos že malo pred svečnico, ker je v majhnih stanovanjih hitro vse v napoto. Letos so bile umetniško prirejene, ker sem kdovekam založila keramično »štalco« s sveto družino, ki jo je izdelala mamica. Jezušček je na slami ležal sam, morda

– čeprav nenamerno – v opomin, da smo v resnici pač zmeraj sami, samo tu in tam nam stopijo ob bok zaščitniki in tolažniki, naj bodo to živali ali ljudje. Angeli pa tako ali tako vedno bdijo nad nami in pazijo na nas. Tudi so bile letošnje jaslice – spet nenamerno – v mednarodni zasedbi: sirota Jezušček iz slovenskega »opp-shopa«, angelčki iz Peruja, krave iz Avstralije, ovce od bogve kje. Svet se globalizira tudi v smislu duhovnega in svetega in trenutno si še ne znam predstavljati, ali je to dobro ali slabo. Me pa zanima, kako bi današnji svetovni kaos komentirali mladi domoljubni vizionarji, kakršna sta bila Kette in Kosovel. Po mojem bi od žalosti še enkrat umrla tako mlada.

Slovenian Mission Melbourne

p. Simon Peter Berlec OFM
Mobile: 0455 444 912
Sts. CYRIL and METHODIUS
SLOVENIAN MISSION

Baraga House, 19 A'Beckett Street
PO Box 3200, KEW VIC 3101
Tel.: (03) 9853 7787
E-mail: slomission.melbourne@gmail.com

Januar 2026. V zadnjem obdobju mi je po glavi večkrat rojila pesem z besedilom: *Tečejo, tečejo nitke, nitke življenja in nitke blaga. Tečejo, tečejo nitke, nitke veselja in nitke gorja. Tečejo, tečejo nitke, nitke življenja in nitke blaga. Včas' se utrgajo nitke veselja, naše življenje je polno solza. Če se natrgajo nitke življenja, sreča lahko bi odšla. Zato, zato, zavriskaj si in smej se iz srca, življenje res prekratko je, že dosti bilo je solza. Zato, zato, zavriskaj si, pretrgaj te nitke gorja. Nasmehni se ljubi moj, daj mi roko, zaplešiva zdaj pod modro nebo. Tečejo, tečejo nitke, nitke veselja in nitke gorja, tečejo, tečejo nitke, nitke življenja in nitke blaga. Sam si boš stkal to tkanino življenja, sam si boš stkal to tkanino gorja. Dolge naj bodo te nitke veselja, kratke pa nitke gorja. Vam in tudi sebi želim, da bi v letu, ki je pred nami, stkali v življenju čim več nitk veselja in čim manj nitk gorja. In naj nam dobri Bog pri tem pomaga.*

Tudi v letu, ki je za nami, sem se pogosto srečeval z ljudmi, ki jih je bolezen treščila na bolniško posteljo, ali pa so se poslovili s tega sveta. S sestro smrtjo se je srečalo petindvajset (25) rojakov

iz našega misijona. Od tega 14 moških in 11 žensk. Je že resnično dejstvo, da se naša slovenska skupnost v Melbourne redči. Naša realnost postaja, da nas bo vedno manj, in dobro je, da se pred tem dejstvom ne slepimo ali ga prikrivamo. Kakorkoli že bo, potrudimo se narediti, kar smo glede na leta in naše moči še zmožni. Več je nemo-

goče. In morda bodimo zadovoljni že s tem, da večinoma še vedno lahko sami skrbimo zase. Tudi starost je lahko lepa in privlačna, če jo skušamo sprejeti kot del naše življenjske poti. Lahko iz dneva v dan samo »jamramo«, kako je hudo in kako nas je vedno manj in se smilimo sami sebi, lahko pa iz teh poznih let, ali kot se rad pošalim, na četrti življenjski univerzi, naredimo nekaj novega, bogatega in osrečujočega zase in za druge. Vesel sem vsakega, ki še lahko pride – za večino od vas – do oddaljenega Kewja k maši; res je vsak dobrodošel v naši cerkvi svetih bratov Cirila in Metoda.

Za vse tiste, ki zaradi oddaljenosti, oslabelosti ali drugih vzrokov ne morete priti v cerkev v Kewju, še vedno obstaja možnost spremljanja maše na družbenem omrežju. Prenašamo tako petkovo kot nedeljsko mašo ob 10. uri (am) na naši Facebook strani: Slovenian Mission Melbourne <https://www.facebook.com/slovenianmissionmelbourne>

Novo cerkveno leto smo začeli s prvo adventno nedeljo, 30. novembra 2025. Takrat smo blagoslovili adventni venec v cerkvi, ki nas je vse do svetega večera opozarjal, da je z vsako nedeljo med nami več luči, ki nas je na koncu pripeljala do novorojene Luči, deteta Jezusa. Skozi ves adventni čas sta nas spremljala pesem *Zbudimo se iz spanja, adventni čas je spet. Veselo vest naznanja, da pride Bog na svet. Z brezmadežno Marijo se naj pripravimo. S ponižnostjo, dobroto srce ovenčajmo. Gospod na srca trka, odprimo mu jih vsi. Naj vsaka misel mrka od nas se poslovi. Zaupno vsi prosimo: Gospod, ne mudi se. Veselo naredimo mu v srcih*

jaslice in geslo Zvezde prižigam – upanje ulivam. Zvezda biti jaz želim, da drugim temo razsvetlim.

Adventno romanje v Ta Pinu smo imeli na Miklavžev dan, v soboto, 6. decembra 2025. Ob 10. uri smo se zbrali pred našo kapelico Svete Družine, kjer smo v molitvenem duhu zapeli litanije Matere Božje, in nato ob 11. uri darovali mašo v kapeli adoracije, kjer smo se še pose-

bej spomnili vseh, ki so po bolnišnicah, po domovih za ostarele, osamljenih in kakorkoli drugače preizkušanih. Vsi

ste bili z nami povezani v oddaljeni bližini. Po maši smo se okrepčali iz svoje popotne torbe, ki pa je bila odprta za deljenje z drugimi.

V nedeljo, 7. decembra, nas je po maši v dvorani obiskal sv. Miklavž. V imenu vseh, hvala učencem Slomškove šole, ki so mu pod budnim očesom učiteljice Julie Kure Bogovič in ravnateljice Veronice Smrdel Roberts pripravili prsrčen sprejem.

Toplina in sij luči sta nas pripeljala do srede, 24. decembra, ko smo ob 21. uri (9 pm) obhajali polnočnico. Ker so bile vremenske razmere ugodne, smo se v lepem številu zbrali pred jaslicami v lurški votlini. Vsem navzočim ta večer sem hvaležen za sodelovanje.

Za praznike je bilo res veliko priložnosti za srečevanja, saj se je sveti večer prelil v božič, ko je bila maša ob 10. uri. Na svetega Štefana dan, v petek, 26. decembra, smo se pri maši ob 10. uri spomnili države Slovenije, ki je ta dan obhajala državni praznik samostojnosti in enotnosti. Na Wikipediji si lahko preberemo: »Dan samostojnosti in enotnosti je državni praznik v Republiki Sloveniji, ki ga praznujemo 26. decembra in je dela prost dan. Ta dan obeležuje razglasitev izidov plebiscita o samostojnosti 26. decembra

1990 (plebiscit je potekal 23. decembra 1990), na katerem je od 93,2 odstotkov udeleženih volivcev na vprašanje: »Ali naj Slovenija postane samostojna in neodvisna država?« okoli 95 odstotkov odgovorilo pritrdilno (tj. 88,5 odstotka vseh volivcev), s čimer se je začela osamosvojitev Slovenije.

Do septembra 2005 se je praznik imenoval le dan samostojnosti, a so ga s spremembo zakona o praznikih in dela prostih dnevih na pobudo takratne opozicijske stranke Socialni demokrati dopolnili z 'in enotnosti', saj naj bi ta dan namreč Slovenci pokazali največjo mero enotnosti v svoji zgodovini.«

V nedeljo, 28. decembra, je bila nedelja svete Družine. V naši cerkvi v Kewju ta dan ni bilo maše, ker sem z občestvom v Adelaidi obhajal žegnanjsko nedeljo. Sveta Družina je tam zavetnica cerkve in misijona.

Na silvestrovo, v sredo, 31. 12. ob 10. uri, smo se pri maši Bogu zahvalili za vse prejete dobrrote v letu 2025 in se priporočili za naprej. Na novega leta dan, v četrtek, 1. 1. 2026 ob 10. uri, ko smo obhajali praznik Marije svete Božje Matere (tudi dan, ko je spomin svetovnega dneva miru), pa smo pri maši

prosili blagoslova in varstva za naprej. Spremljala nas je misel bl. škofa Antona Martina Slomška: »Z Bogom začni vsako delo, da bo dober tek imelo.«

ZAHVALA

Kot že mnogo let, gre tudi letos iskrena zahvala **Simonu Grilju** (in tudi njegovim trem sinovom Jacobu, Sebastianu in Ethanu), ki je umetelno in požrtvovalno poskrbel za okrasitev in postavitve jaslic v lurški votlini pred Baragovo hišo, za sodelovanje pri mašah ...

Hvala tudi sestrama Mariji Kerec in Teresi Sycamore za postavitve božičnega drevesca v cerkvi.

Naša tiskana OZNANILA so vstopila v 49. leto izhajanja, revija MISLI pa začena 75. leto. Misli bodo izšle v šestih številkah kot dvomesečna revija.

ja. Naročnina za leto 2026 ostaja 60 \$, letalsko po svetu 120 \$. Posebno bi se rad zahvalil vsem, ki redno poravnate naročnino za tekoče leto in darujete v Bernardov sklad, ki močno pomaga, da Misli sploh še lahko izhajajo.

Praznik Lurške Matere Božje bo v sredo, 11. februarja 2026. Na ta dan bomo obhajali 34. svetovni dan bolnikov. Letošnja tema tega dneva, ki jo je izbral papež Leon XIV., se glasi: »Samaritanovo sočutje: ljubiti tako, da nosimo bolečino drugega.«

POSTNI ČAS se bo začel na pepelnično sredo, 18. februarja 2026. Maša s spokornim obredom pepelnja bo ob 10. uri. Ta dan je strogi post.

Poskusimo si v postnem času vzeti nekaj več časa za premišljevanje in molitev. Že nekaj minut bo dalo našim dnem drugačno barvo.

POSTNA MOLITEV

*Jezus, tudi letos me vabiš,
da stopim na pot priprave na veliko noč.
Zavedam se, da si me letos našel z veliko istimi dvomi in nemirom kot lani.
Odpusti mi, ker vedno, ko se spravljam k molitvi, najdem tisoč izgovorov.
Kljub temu si Ti vedno tu, ob meni;
mi prideš nasproti, ko mi pojemajo moči,
zato si želim, da bi bil s Teboj.
Jezus, ko utrujen in izčrpan stopaš proti Golgoti,
vidim, kako čudovito je življenje.
Vsak namreč, ki se dá na razpolago in prinaša srečo drugim
zapostavljenim, bolnim, tistim, ki jih nihče nima rad
ugotovi, da ima življenje ob Tebi smisel.
Zato, Jezus, mi pomagaj:*

*da v mojem življenju ne bo zmanjkalo
Tvoje besede,
da Te bom bolje spoznal,
da se bom postil, ne da bi to dajal na
veliki zvon,
da bom učinkovito orodje Tvoje dobrote,
da bo moja molitev kot sončni žarek
med oblaki
in predvsem, da Te ne bom nehal iskati.
Jezus, pomagaj mi tudi, da bo ta postni
čas
čas miru in premišljevanja,
misli na to, kolikokrat sem pozabil nate,
medtem ko si ti trpel in umrl za vsako-
gar od nas.
Jezus, vem, da želiš, da Te gledam v oči
in tako odkrijem veselje v tem, da Ti
sledim.
Jezus, vse to mi pomagaj. Amen.*

KRIŽEV POT bomo premišljevali ob petkih in nedeljah pred mašo.

SLOVENSKO DRUŠTVO JADRAN – maša na čast sv. Jožefu bo v prostorih društva v nedeljo, 22. marca 2026 ob 12.30.

Cvetna nedelja bo 29. marca, velika noč pa 5. aprila 2026.

Še naprej Vas prijazno vabim, da se v prihodnosti vsaj kdaj udeležite tudi petkove maše ob 10. uri (am). Ob petkih je tudi več možnosti in časa za pogovor. V nedeljo je res veliko stvari, in včasih se zdi, kot da si nočem vzeti časa za vas ali da vas kar na hitro odpravim. Vesel bom vsakega, ki bo prišel na pogovor med tednom, vsekakor pa vas prosim in vam priporočam, da me pred tem pokličete po telefonu (0455 444 912), da bom doma in ne boste ostali pred zaprtimi vrati. Hvala za Vaše sodelovanje in razumevanje.

ODŠLI SO

FRANC ČAMPELJ je umrl v petek, 7. novembra 2025, v Sunshine Hospitalu v St Albansu. Rodil se je 25. maja 1940 v vasi Lazina pri Hinjah. Od njega smo se poslovili v torek, 18. novembra 2025, v cerkvi Sacred Heart v St Albansu. Ob 10. uri smo darovali mašo zadušnico. Po njej smo ga pokopali na pokopališču Kelilor. Bil je eden od enajstih otrok (sedem fantov in štiri dekleta). Dvajsetleten je prišel v Melbourne (leta 1960), kjer se je pridružil bratu Cirilu in sestri Angeli. Vsi trije so se z družinami pogosto dobivali in obujali spomine. Po nekaj letih se je, 11. aprila leta 1964, poročil s Stello. Rodili so se jima sinova John in Vinnie ter hčerka Eileen. Delal je kot krovec in sodeloval z drugimi Slovenci. Bil je dolgotni član Slovenskega kluba na Elthamu in pomagal pri njegovi ustanovitvi. Tri leta je bil tudi predsednik mladinskega nogometnega kluba Sunshine City. Bil je velik ljubitelj nogometa in kriketa. Sočutje ženi Stelli, sinovoma Johnu in Vinku, hčerki Eileen, vnukinjam Lauri, Cheyenne in Isabel, vnukom Ianu, Deanu, Matthewu, Lachlanu in Michaelu, v Sloveniji pa sestri Rozi in bratu Vinku.

JANEZ VIRANT je umrl v četrtek, 20. novembra 2025, v Sunshine Hospitalu v St Albansu. Rodil se je 18. junija 1938 v Ljubljani. Od njega smo se poslovili v ponedeljek, 1. decembra 2025, v St Anne's Church v Sunburyju. Ob 11. uri smo darovali mašo zadušnico. Po njej so ga odpeljali na upepelitev. V družini so se rodili štirje fantje: Alfonz, Jože, Janez in Franc, ter sestra Mara. V otroštvu je obiskoval šolo na Rudniku (blizu Lju-

bljane), kasneje pa ne, ker je bilo doma veliko dela. Nekaj let pred pobegom prek avstrijske meje je delal v Ljubljani. Iz Italije je septembra leta 1957 priplul v Melbourne na ladji *Begona*. Triindvajsetega junija 1962 se je v Newportu poročil z Gertrudo Murko. V zakonu sta se jima rodila sin John, leta 1962, in hči Kim, leta 1967. Družina je živela v Sunburyju. Sočutje ženi Trudy, sinu Johnu, hčerki Kim, vnukinjam Melissi, Nicole in Simone, vnuku Petru, pravnukinjam Amarini in Poppy, pravnukoma Finleyju in Archhieu, ter bratu Francu v Sloveniji.

ANTON GJEREK je umrl v soboto, 13. decembra 2025, v Estia Health Heidelbergu v Heidelberg Westu. Rodil se je 15. avgusta 1933 v vasi Dolnja Bistrica. Od njega smo se poslovili v torek, 23. decembra 2025 ob 10. uri, v Tobin Brothers Reflections of Life Chapelu v Doncastru. Ob 13. uri smo ga pokopali na Warringal Cemeteryju v Heidelbergu. Od desetih otrok je bil drugi najstarejši sin. Kot mladenič je postal mlinarski vajenec, ki je mlel žito v vodnem mlinu na obrežju Mure. V tem času je spoznal mlado dekle Sabino, ki je kasneje postala njegova žena. Po vojni so bili časi v Sloveniji težki, zato se je odločil, da zapusti rodno domovino. Odpravil se je v Avstralijo. V Melbourne je prispel sredi 50. let prejšnjega stoletja, kasneje se mu je pridružil tudi njegov mlajši brat Jože. Kmalu po prihodu v Melbourne se je preselil v Port Kemblo blizu Woollongonga, kjer je začel delati v jeklarni. Kasneje se je preselil na sever NSW, kjer je delal kot rudar, nato pa v Queensland, kjer je sekal in pobiral sladkorni trs. Nikoli se ni bal trdega dela ali novih izzivov. Leta 1958 je za njim prišla Sabina. Leta

1959 sta se poročila v cerkvi St Bridget's v North Fitzroyju. Tam sta tudi kupila hišo. Decembra 1962 se jima je rodila hčerka Majda. Kmalu po njenem rojstvu je začel graditi novo hišo v Heidelbergu, kamor se je družina preselila leta 1966. Antonov brat Jože, ki je zidar, je pomagal pri gradnji hiše. V začetku leta 1960 je začel delati kot soboslikar za Marijana Potočnika, za katerega je delal več kot 25 let. Večina njihovega dela je v tistem času potekala na Mount Bullerju in drugih oddaljenih krajih, zato ni bilo nič nenavadnega, da je bil zaradi dela odsoten tudi po več tednov. Po upokojitvi Marijana Potočnika je začel delati z Janezom Vogrinom, ki je imel veliko dela z barvanjem na različnih stavbah Wesley Collegea. Z Janezom je delal približno 25 let. Užival je v delu na vrtu, skrbel za sadna drevesa in rad čebelaril. Leta 1973 se mu je rodil sin Ivan. Maja 2013 je doživel hudo možgansko kap. Zanjih 12 let je preživel v domu starejših v Heidelbergu, nedaleč od družinskega doma. Žena Sabina je umrla 26. julija 2024. Sočutje sinu Ivanu, hčerki Majdi, vnukinjama Elsi in Eden, vnukoma Johnu in Michaelu, pravnuku Vinnieju, bratu Jožetu v Queenslandu, bratu Slavku in sestri Ani v Kanadi, ter bratoma Martinu in Ferdinandu v Sloveniji.

Jožica Gerden je zapisala:

IGOR CHARLES GERDEN

rojen 20. 8. 1933 Šentvid pri Stični
umrl 17. 12. 2025 Mildura

Dan pred božičem smo se z globoko žalostjo poslovili od mojega moža, očeta in dedka Igorja Gerdena iz Mildure, Viktorija. Rodil se je leta 1933 v Šen-

tvidu pri Stični, družina pa se je preselila v Ivančno Gorico, kjer je njegov oče Ignac vodil uspešno in znano lesno predelavo in mizarstvo delavnico. Svojo rano mladost je preživel v težkih vojnih in povojnih razmerah. Doma se je izučil mizarstva in končal tehnično šolo iz te stroke. Svojih poslovnih sposobnosti se je naučil tudi pri mami, ki je bila iz znane družine Adamič, z gradu Blato pri Grosuplju. Življenje ga je naučilo, da ni zaupal takratnim političnim razmeram, želel si je samostojnosti in osebne neodvisnosti. Med služenjem vojaškega roka mu je uspelo s prijatelji »pobegniti« čez mejo v Avstrijo, kjer je našel zavetje in delo v benediktinskem samostanu v Salzburgu. Dobil je službo vratarja, in po dveh letih tudi dovoljenje za emigracijo v Avstralijo. Spet se je uprl državni kontroli, življenju v begunskem taborišču v Bonegilli ter nadzorovanemu delu na hidrocentrali v Snežnih gorah. Z ladijskim sopotnikom, s katerim sta skupaj priplula v Avstralijo, sta iskala zasebno delo pri obnovah starih hiš v Melbourneu; Igor pri mizarstvih delih, prijatelj Charles Bilić pa kot pleskar, ki je pozneje zaslovel kot izreden slikarski umetnik. Ko se je Igor naučil osnovne angleščine, je z bratoma Janežič kupil in vodil uspešen »milk bar« v Fitzroyju. Spet si je zaželel samostojnosti in sledil prijatelju v 550 km oddaljeno Milduro, v deželo sonca in grozdja. Tudi v Milduri je našel svoj konjiček, »milk bar« v centru mesta, nasproti mestne kinodvorane Ozone Theatre. Ta trgovina še danes obstaja in deluje kot nekoč. Po nekaj letih je svoj uspešni »biznis« prodal in kupil posestvo z grozdom ob robu mesta. Po 12 letih tujine mu je

jugoslovanska oblast končno dovolila, da se je vrnil v Slovenijo obiskat starše. Takrat sem ga po naključju, preko mojega svaka Pavla iz Višnje Gore, srečala tudi jaz. Igor me je kmalu zasnubil ter nagovoril, da se samo za dve leti vrnem z njim v Avstralijo. Bila sem mlada in zaljubljena ter mu naivno verjela, da bosta dve leti tujine zame bogata življenjska izkušnja. Izseljenstvo me ni zanimalo, saj sem imela doma dobro in odgovorno službo ter veliko družino – ljubeče starše in sedem bratov in sester brez katerih si nisem mogla predstavljati prihodnosti v tujini. Poročila sva se maja 1969 v Trebnjem (poročil naju je letošnji 100-letni upokojeni kanonik g. Rafko Lešnik) in konec septembra 1969 z ladjo Marconi odpotovala v Avstralijo. Prvi pogled nanjo me je globoko razočaral, še posebej pusta, suha narava in vroče ter prašno podeželje. Kje so moji zeleni hribi in doline, kje so bujni, hladni gozdovi in cvetoči travniki, kje je moj ljubi dom? Moja prva nedelja v Avstraliji so bili vsi sveti in dan vernih rajnih. Nihče tega ni niti omenil, na grobovih ni bilo nobenega cvetja in sveč. Pa to je divjina, sem razmišljala. Umanjkanje slovenske besede in slabo razumevanje angleščine je dodalo k hudemu domotožju. »Kam sem prišla?« sem se spraševala. Neko deževno pomladno jutro pa so me nenadoma presenetila dehtelja, modro vzcvetela drevesa jacarande, posajena po sredi avenije, ki je tekla mimo naše farme in skromne lesene hiške. To me je predramilo in spoznala sem, da zna biti Avstralija tudi lepa, le potrpežljivo čaka, da jo odkrijem. Bila sem bodoča mamica – pričakovala sem dvojčka, in to je postalo moja prva skrb

in veselje. Igor je začel deliti zemljo na parcele in poleg naše hiše graditi hiše in stanovanjske bloke. Jaz sem skrbela za pisarniško delo in materinstvo, saj so nama bili v dveh letih in pol dani kar štiri otroci. Pozabiti sem morala na obljubo, da se bova po dveh letih vrnila v Slovenijo, čeprav me je mučilo hudo domotožje.

Končno, po petih letih tujine in moje žalosti, sva se vrnila v Slovenijo, vendar dom ni bil več kot nekoč. Medtem ko so meni takoj ponudili bivšo službo, stanovanje in vrtec za otroke, Igor ni mogel najti zadovoljivega dela, da bi si lahko ustvaril novo življenje. Po letu dni sva se z otroki spet vrnila v Avstralijo, tokrat za vedno.

Igor je nadaljeval s svojimi gradbenimi podvigi, garal je od jutra do večera, dokler mu ni zmanjkalo lastne zemlje, nato pa je posel nadaljeval s kupovanjem komercialnih objektov v Melbourneu in Swan Hillu. Končno se je odločil za prodajo in kupil priljubljeni večji motel Wentworth Grande Resort ob sotočju dveh najdaljših rek, Murray in Darling. Po nekaj letih upravljanja je skrb za motel prevzel sin David, ki zdaj samostojno in uspešno nadaljuje naš nekdanji družinski »biznis«.

Igor je bil vedno delaven, skrben, pošten in vsestransko sposoben, užival je ugled vseh, ki so ga poznali. Bil je večni optimist in »silent achiever« (tihi zmagovalci). Žal je mnogo njegovih prijateljev že med pokojnimi. Kljub starosti, zlo- mu obeh kolkov v zadnjih dveh letih ter delne demence se ni mogel sprijazniti s svojo usodo. Njegove misli so se selile v rano mladost, pogostokrat je naročal pozdrave za svoje starše, načrtoval, kaj vse bo še lahko naredil v življenju, ko

se bo spet postavil na noge. Dovolj mu je bilo ležanja in življenja v »hotelu«, stalno si je želel domov. Dom ostarelih je bil samo čez cesto in lahko sem ga obiskovala vsak dan v času kosila in večerje, da je dostojno jedel, ni pa mogel razumeti, zakaj nisem vedno ob njem, ter je spraševal zaposlene: »Kje je moja žena?« Pred kratkim je to vprašal tudi mene. Odgovorila sem: »Poglej me in mi povej, kdo sem.« Pogledal me je in rekel: »O, moja bodoča žena!« Zadržala sem se, ker sva poročena 56 let. Vprašala sem ga: »Bi se rad še enkrat poročil?« Premišljeno je odgovoril: »Če sva poročena že 56 let, zakaj pa ne spiš tukaj z mano?« Tudi demenca ima svojo logiko in dostojanstvo.

Vsak večer sva pred mirnim spanjem zaključila z večernimi molitvami. Tudi njegova zadnja molitev je bila tista iz njegovega otroštva, katero ga je naučila babica: *S svetim križem se prekrizam, z Jezusovimi ranami se odenem, pod Marijinim plaščem zaspim, Bogu pa dušo izročim.* Njegova zadnja glasna beseda je bila »Amen«, in izročil je svojo dušo nebeškemu Očetu.

Žal mi je, da mi ni uspelo uresničiti njegove največje želje, da bi se za stalno vrnil domov, v dom, ki ga je sam tako skrbno zgradil in ljubil. Izpolnila pa se mu je želja, da ga je v večni dom spremljala pesem »Sveta noč, blažena noč« in mogočno zvonjenje slovenskih zvonov ob pesmi Ivana Rebroffa »Večerni zvon«.

Z Bogom, moj dragi mož Igor Charles Gerden, počivaj v Božjem miru in Večna luč naj ti sveti.

Jože in Angelca Veedetz

Magda Pišotek

Peter in Marija Bole

Jožefa Hrvatin

Peter in Betty, 70 let, Belec

Viktor, 85 let, in Sofia Matičič

Slovenian Mission Sydney

ST. RAPHAEL'S SLOVENIAN MISSION

p. Darko Žnidaršič OFM

313 Merrylands Road, PO Box 280

MERRYLANDS NSW 2160

Tel.: (02) 9637 7147

Mobile: 0409 074 760

Fax: (02) 9682 7692

Mail: slomission.sydney@gmail.com

SVETO LETO ODHAJA, ROMARJI UPANJA OSTAJAMO

Na praznik Gospodovega razglasenja – svetih treh kraljev, 6. januarja 2026, je papež Leon XIV. sklenil sveto leto 2025. Isti dan je 100. rojstni dan našega očaka in dolgoletnega dušnega pas-

tirja in voditelja p. Valerijana Jenka (1926–2018). Prosimo Gospoda zanj, in prosimo ga za naše občestvo, saj so naši rajni v občestvu svetih pomembni priprošnjiki, mi pa jim moramo pomagati, da čim prej dosežejo nebeško slavo.

Mnogi se od svetega leta poslavljamo z veliko hvaležnostjo za prejete darove: za ljudi, ki smo jih srečali, za notra-

nji mir, ki smo ga izkusili. Prepričan sem, da je ta čas milosti segel tudi do vas, čeprav se nismo mogli udeleževati osebnih in skupnih romanj. Verjamem pa, da je šlo za leto, ko smo se vsi skupaj in sami pri sebi malo ustavili; poleg nas so naši domači, prijatelji, župljani ... Vse to je poživljalo vero, utrjevalo upanje in vžigalo ljubezen. Izkušali smo, da Bog, če mu le dovolimo, deluje predvsem v majhnih, skoraj neopaznih trenutkih.

Hvala Vam za še eno leto, ki smo ga ustvarjali skupaj pod Južnim križem. Povabim vas, da v dobrem vztrajamo. Naj bo v nas večja želja po molitvi, odprtost za potrebe drugih. Pričujmo z veseljem! Tako bo milost svetega leta ostala živa – ne kot dogodek, temveč

kot seme, ki v nas še naprej raste. Rodovi prihajajo in odhajajo, Gospod pa ostane vse večne čase. Morda je kdo v svetem letu uspel obiskati večno mesto – Rim. V tukajšnjem občestvu že težko pripravimo kakšno veliko romanje, ker so naši rojaki večinoma starejši, se poslavljajo ali več ne zmorejo. Toda mlajši rodovi tudi že orjejo ledino, saj so nas nekateri dogodki pomembno povezali, zlasti VOSA (Voice of Slovenian Australians) Radio, 20-letnica arhiva HASA NSW in še kaj. Zato naj ponovim, kar sem Vam že predlagal: lepo bi bilo, če načrtujemo še mi kakšno skupno romanje (Rim, Assisi, Sveta dežela (?), Lurd ali kakšen drug romarski kraj). Potem si lahko podaljšate počitnice ali potovanje še naprej v Slovenijo ali kam drugam. Bi šlo? Posejmo seme v zemljo, da obrodi sad.

STATISTIKA 2025

Krsti: 3 (2 dečka, 1 deklica)

Poroke ni bilo nobene.

Pogrebi: vseh 34 (20 moških, 14 žensk). Previdenih je bilo 23, nagle smrti so umrli 3. Povprečna starost pokojnih je 87 let (moški 84 let, ženske 91 let). Najstarejša je bila gospa Danila Pirjavec, ki je dočakala 101 leto, najmlajši moški, star 55 let.

Nedeljniki: v Merrylandsu 82, v Wollongongu 20, v Canberri 12, na Gold Coastu in v dolini Marian Valley povprečno 22. V dvorani Rotary kluba v Ashmoru smo imeli sv. mašo v januarju, maja, septembra in novembra pa v Marian Valleyju.

Sv. obhajil: 10.200.

Bolniki: obhajanih 330, maziljenih 127.

Prvoobhajancev in birmancev ni bilo.

MED NAMI JE BILO ...

Adventi čas smo začeli zadnji dan novembra, na god sv. apostola Andreja. Blagoslovil sem adventni venec v cerkvi in povabil, da prinesete k blagoslovu tudi svoja adventna znamenja ali venčke, če jih je kdo izdelal. O kakšnem velikem odzivu ne morem govoriti, sem pa presenečen zagledal našo gospo, ki je prinesla adventno znamenje k blagoslovu, ko sem pokropil Božje ljudstvo na začetku svete maše.

Miklavž je bil ob svojem godu spet radodaren, vendar posebnega srečanja z njim nismo pripravljali. Mlajši rod že kar dolgo pogrešamo.

Adventno srečanje bolnih in starejših smo pripravili 11. 12. Dvaindvajset rojakov je prišlo k sv. maši in prejeli ste sv. bolniško maziljenje. Vsak prvi petek v mesecu obiščem in obhajam 15 ljudi na domovih in nekatere še druge dni. Če kdo ve še za koga, naj sporoči. Naš pokojni p. Valerijan nas je zelo spodbujal za obiske bolnih in starejših in prejem zakramentov, in zdaj mi spodbujajmo naprej. Včasih kdo noče ali pa se kdo tudi boji. Tudi to razumemo, spoštujemo, toda za velike praznike se potrudimo kaj več in Gospod bo dal rast.

Božični prazniki so bili bolje obiskani kot lansko leto. Le v Wollongongu nas je bilo pri zgodnji polnočnici zelo malo, samo 17. V Merrylandsu smo polnočnico obhajali opolnoči, vendar nas več pride potem podnevi, ko je sv. maša ob 9.30. Na sveti večer smo imeli zelo vroče, 35 stopinj Celzija. Božični dan je bil manj vroč, prav prijeten, malo je popihljalo tu in tam.

Na praznik sv. Štefana smo pri sv. maši razmišljali ob govoru nadškofa

msgr. Stanislava Zoreta OFM pri sv. maši za domovino v ljubljanski stolnici. Pri maši sem v pridigi med drugim povedal: »Ob čestitkah za 35. obletnico našega plebiscita za našo samostojno Slovenijo, ki smo jo enotno izglasovali, si lahko čestitamo še za eno dejanje enotnosti: dejanje, ko smo na praznik Kristusa Kralja, 23. novembra, na referendumu odločno zavrnila novotarijo v

slovenski družbi in državi – evtanazijo ali asistiran samomor. Pred desetletjem pa smo odločno izglasovali zakon in družino očeta in matere, kakor jo je zasnoval in jo hoče Stvarnik! Naša naloga bo še trajala, toda pokažimo sebi, drugim, svojemu narodu in državi ter drugim narodom pokončnega, krščanskega slovenskega človeka, družino in družbo, kristjana, ki živi s Cerkvijo.«

Olga Konda, Jože Marinč ter Samira in Milad Berbari so postavili jaslice.

Ob koncu sv. maše smo zapeli državni himni in se srečali v dvorani ob kavi, čaju, potici in pecivu. Bog povrni vsem pridnim! Kosila nismo pripravljali, vendar pa seveda poleg dosedanjih potrebujemo več pridnih kuharjev in pomočnikov in še več pridnih rok za postrežbo vsako nedeljo. Nam bo letos uspelo? Bog daj! Pa potrudimo se spet!

SYDNEY – MERRYLANDS – SV. RAFAEL

Letošnji avstralski državni praznik bom praznoval na sončni strani Alp, v Sloveniji, kjer imamo sestanek plenarnega sveta naše frančiškanske province s provincialom p. Christianom Gostečnikom. V moji odsotnosti bodo maševali dekanjski duhovniki, ob četrtkih pa p. Klaudio Milohanović iz St. John's Parka. Potrudimo se za udeležbo, za lep sodelovanje in cerkveno petje, za red in rednost. Saj še niso dolgo nazaj tisti stari časi, ko smo se učili in sami učili otroke, vnuke, prijatelje, da moramo biti ob odsotnosti župnika ali pa staršev še bolj pridni kot sicer. To velja tudi za farno občestvo.

V nedeljo, 1. 2. 2026, začnemo triletno duhovno pripravo na 54. MEDNARODNI EVHARISTIČNI KONGRES, ki bo v Sydneyju leta 2028. Pred 100 leti, leta 1928, so v našem velenestu že obhajali mednarodni evharistični kongres; leta 1973 so ga pripravili v Melbourne, vsaka štiri leta pa ga pripravijo drugod po svetu. Zadnji evharistični kongres je bil v Ekvadorju. »To bo po svetovnem dnevu mladih leta 2008 po dvajsetih letih spet velik dogodek v

Sydneyju,« je dejal nadškof metropolit msgr. dr. Anthony Fisher OP. Geslo kongresa bo: »To je moje telo, ki se daje za vas« (Lk 22, 19), »This is my body, given for you«. Na veliki dogodek je že povabljen tudi papež Leon XIV. Če želite več informacij, ali če bi se radi prijavili kot prostovoljci, lahko pišete na naslov: iec2028@sydneycatholic.org

Na SVEČNICO, v ponedeljek 2. 2., bo pri sv. maši blagoslov sveč.

Na PEPELNICO, 18. 2., bosta sv. maši ob 9.30 dopoldne in ob 7.00 zvečer. Takrat sta sv. maši lepo obiskani. Za marsikatero praznike med tednom pa obisk šepa.

Za praznike med tednom bomo morali spremeniti urnik svetih maš. Doslej smo imeli dopoldansko sv. mašo ob 9.30 slovensko, večerno pa angleško, ker zvečer naših ljudi ni veliko, pridejo pa tudi ljudje drugih narodnosti. Na praznik Brezmadežne, 8. decembra 2025, ko je pri nas poletje, je bilo dopoldne samo pet (5) ljudi, zvečer pa 30. Vseh 20 let ugotavljam in ugotavljamo, da bi bila ena maša čisto dovolj, in tudi je. Toda ko omenim večerno uro, mi ve-

čina takoj potoži, da ne morejo voziti ali hoditi zvečer ali ponoči. Iz drugih delov Sydneyja je še težje, ker je zelo velik promet. Seveda se nekateri udeležite Božje službe (kdaj) v krajevnih župnijah, marsikdo pa se žal več ne spomni ali sploh ne ve za ta ali oni praznik.

DRUŽINSKA sv. maša z blagoslovom otrok in šolskih torb bo v nedeljo, 22. 2. Takrat bo že 1. postna nedelja. Obnovili bomo krstne obljube.

WOLLONGONG – FIGTREE – HRVAŠKA CERKEV MARIJE KRALJICE

Svete maše imamo vsako 2. nedeljo v mesecu ob 5.00 popoldne: januarja, februarja, marca. **V aprilu bo sprememba:** sv. maša bo samo na veliko noč, 5. 4., ob 12.00 (opoldne) in blagoslov velikonočnih jedil. Na belo nedeljo, 12. 4., sv. maše ne bo! Od maja do septembra pa bodo sv. maše ob 4.00 popoldne.

Za svete maše ob pogrebih se dogovorimo s p. Robertom Sliškovičem za dan in uro. Patra Roberta lahko pokličete za obhajilo bolnih in starejših in za

previdevanja (M. 0415 563 837, E: fra. robert.sliskovic@gmail.com), če jaz ne bom mogel priti.

CANBERRA – GARRAN – SV. PETER IN PAVEL

V januarju 2026 ne bo sv. maše, ker bom odsoten. V februarju bo redna sv. maša v nedeljo, 15. 2., ob 6.00 zvečer, ko bomo imeli tudi slovesnost prvega sv. obhajila, ki ga bo prejela Zoja Draksler. Že zdaj vabim, da se udeležimo te Božje službe v čim večjem številu.

V aprilu bo sv. maša na veliko noč, 5. 4. ob 6.00 zvečer, in blagoslov velikonočnih jedil.

V Canberri prav tako obiščem bolne in starejše rojake in jim prinesem sveto obhajilo v ponedeljek po naši sv. maši, če želijo sami ali mi vi sporočite po dogovoru z njimi. Poskrbimo zanje tudi naprej. Druge dni za previdevanje, obhajilo, maziljenje lahko pokličete p. Anta Šimunovića (cerkev sv. Avguština, Farrer, ACT, M. 0419 915 749, antos63@yahoo.com.au) ali svoje najbližje duhovnike.

KRALJIČINA DEŽELA – QUEENSLAND

V januarju, februarju in marcu ne bomo imeli bogoslužja in srečanja, ker ste nekateri rojaki odsotni. Znova se bomo zbrali v velikonočnem času, v nedeljo, 19. 4., ko se bomo tudi srečali z veleposlanikom Republike Slovenije g. Markom Hamom. Podrobno o sv. maši in srečanju se obvestimo kasneje.

NAŠI POKOJNI

VIDA SOFIJA MURKO, rojena ŠANTELJ, je umrla 21. 9. 2025 v Harbison Nursing Home v Moss Valeju. Rodila se je 19. 8. 1937 v Belskem pri Postojni. V Avstralijo, v Sydney, je prišla leta 1960. Od tod je šla v Coomo, kjer je živela njena polsestrična z možem. Kasneje so se vsi preselili v Moss Vale, kjer je ostala do smrti. Leta 1961 sta se spoznala s Francem Murkom. Naslednje leto sta se poročila v Paddingtonu v Sydneyju. Leta 1964 se jima je rodil sin Eddi in čez deset let sin Peter. Vida zapušča moža Franca, sinova Eddija in Petra, tri vnukinje, dva vnuka in enega pravnuka. Pogreb je bil 9. oktobra 2025 v župnijski cerkvi sv. Pavla v Moss Valeju. Pokopana je na katoliškem pokopališču Sutton Forest.

IVAN TRUDEN je umrl na praznik vseh svetih, v soboto, 1. 11. 2025 zjutraj, v bolnišnici v Blacktownu. Rodil se je 24. 6. 1936 v Kozarščah. Imel je še tri brate. Tri leta je delal v Nemčiji, kupil hišo v Ložu in delal doma v gozdu in tovarni. Po dveh letih se je vrnil v Nemčijo, leta 1970 pa je družina prišla v Avstralijo. Ivan je bil po poklicu strojnik, »machine operator«. Poročen je bil z Jožefo – Pepco Ponikvar, ki je tudi delala v njegovem podjetju. Oba sta rada prihajala v slovensko družbo, največ na Slovensko društvo, in tudi v slovensko cerkev sv. Rafaela. Ivan je v Slovenskem društvu sodeloval v lovski družini, bil je član odbora in odličen kuhar, njegovi zrezki in pečenke so slovele med rojaki daleč naokrog. Z družino in prijatelji so v poletnem času taborili na Južni Obali – South Coastu. Rad je snemal nepozabne

dogodke in videokasete ter zgoščenke pošiljal tudi prijateljem. Ivan zapušča ženo Pepco, sina Johna, dva vnuka, štiri pravnuke, brata v Kanadi, in v Sloveniji dva brata z družinama. K pogrebni obredu smo se zbrali v sredo, 12. 11. 2025, v kapeli Srca Jezusovega v Rookwoodu, in ga pospremili na tamkajšnje slovensko pokopališče sv. Rafaela.

IVAN KRUPIC je nepričakovano umrl v Prince of Wales Hospitalu v Randwicku v petek, 7. 11. 2025. Rodil se je 20. 9. 1941 v Dragi, v župniji Sinji Vrh pri Vinici. Še kot mlad fant je šel v svet iskat boljši kos kruha in se ustalil v Avstraliji. Po poklicu je bil tiskar in grafični oblikovalec, kar je delal do upokojitve. Nikoli si ni ustvaril družine, rad pa se je družil s sosedi in prijatelji, pripravljaval srečanja in piknike in poslušal slovensko domačo glasbo. Ivan zapušča sestro Katico z družino, družino pokojnega brata Petra, in druge sorodnike. Pogrebni obred je bil v Nurses War Memorial Chapelu v petek, 5. 12. 2025. Nato je bil pokojnik upepeljen.

DRAGO GRAČNER je umrl 15. 12. 2025 v bolnišnici Concord. Rodil se je 8. 7. 1932 v Mariboru. Po poklicu je bil samostojni podjetnik. Poročen je bil z Marijo Waschnig, ki je doma iz Podrožce na Koroškem (Avstrija), onstran karavanškega cestnega in železniškega predora. Otrok nista imela. Drago in Marija sta bila družabna, povezana z našimi rojaki in prijatelji. Drago zapušča ženo Marijo in druge sorodnike in prijatelje. V bolezni je prejel zakramente. K pogrebni sv. maši smo se zbrali v petek, 19. 12. 2025 popoldne, v kapeli Kristusovega vstajenja v mavzoleju v Rookwoodu. V mavzolejski grobnici je tudi pokopan.

Iz Kraljičine dežele – Queenslanda

Mirko Cuderman

V soboto, 15. novembra, smo se zbrali v Marijini dolini, da se z molitvijo spomnimo pokojnih rojakov – sodelavcev, ki so nas spremljali pri delu za našo slovensko skupnost. Pater Darko je za to svečanost prišel med nas iz Sydneyja, da je daroval sveto mašo v kapelici Marije Pomagaj za vse pokojne rojake in sorodnike. Še isti dan je odletel nazaj, ker so ga doma čakale obveznosti. Po maši smo se zbrali v bližnjem lokalu na skupnem srečanju in okrepčilu.

V Canberri sem se 11. decembra 2025, na povabilo veleposlanika Marka Hama, udeležil srečanja. Navdušen sem bil nad njegovim nagovorom. Po mojem mnenju je bil pomemben, zato sem si ga zabeležil. Govoril je ob petintrideseti obletnici plebiscita, ki ga 26. decembra praznujemo kot dan samostojnosti in enotnosti. V govor je vključil tudi ostale državne praznike, ki so se zvrstili v drugi polovici leta: dan vrnitve oz. priključitve Primorske k matični domovini, dan Rudolfa Maistra, dan suverenosti ter dan reformacije, pa tudi praznovanje božiča. Vse te pomembne obletnice so se zvrstile v zadnjih tednih in so za našo zgodovino zelo pomembne. Omenil je predvsem pomen enotnosti, ki se je najlepše pokazala pri odločitvi na plebiscitu pred 35 leti. Veleposlanik Ham je glede enotnosti v skupnosti poudaril: »Danes je enotnost pomembnejša kot kdajkoli prej, ne samo v slovenski družbi, temveč tudi v evropski in avstralski. ... Družbena omrežja, čeprav so močno orodje za povezovanje, lahko hkrati krepijo razdvojenost. Zato moramo

biti budni, kritični in predvsem enotni v podpori temeljnim vrednotam, na katerih stojimo,« je lepo povedal naš veleposlanik.

V svetovnih in slovenskih medijih vidim čedalje večji razdor med državami v Evropi, vedno močnejše nasprotovanje med evropskimi voditelji. Svetovna televizijska omrežja nas močno razdvajajo in širijo različno propagando. Resnica je vedno prva žrtev vojne. Takšni glasovi nikoli ne prinesejo nič dobrega. Zato sem hvaležen gospodu veleposlaniku za pozitivne misli v sedanjem času, saj zbuja upanje. Enotnost – unity je vedno močnejša in v današnjem času toliko bolj potrebna. Tudi društvena enotnost, kljub medsebojnim razlikam, je bila nujna za obstanek naše slovenske skupnosti, saj drugače ne bi preživeli. Tako nas uči zgodovina. Na tem srečanju z veleposlanikom in predstavniki slovenskih organizacij s številnih koncev Avstralije je bil navzoč tudi novi predsednik društva Planinka iz Brisbana Joško Maver, ki izhaja iz druge slovenske generacije v Kraljičini deželi. Tako imamo tudi pri nas upanje, da se bo slovenstvo v tej lepi deželi nadaljevalo.

V novembru se je društvo Planinka z lepim šopkom rož spomnilo tudi naše društvene sodelavke Marice Podobnik v zahvalo za njeno dolgoletno delo. Marica se je rodila leta 1923 in bo 19. januarja 2026 praznovala 103. rojstni dan. Dolga leta je sodelovala pri društvu Planinka in pri slovenski oddaji na postaji 4EB. Marica Podobnik je še vedno trdnega zdravja, saj je doma iz idrijskih planinskih krajev. Želimo ji veliko zdravih let v krogu družine.

80-84 Brisbane Road
St. John's Park NSW 2176
Tel: (02) 9426-1000
E-mail: triglavinfo@mountiesgroup.com.au
Piše: Peter Krobe

DENIS NOVATO

V nedeljo, 16. novembra 2025, nas je na povabilo Kluba Triglav obiskal mojster diatonične harmonike Denis Novato. To je bil že njegov deveti nastop, s katerim je razveselil številne goste, ki so se koncerta udeležili. Mnogi med njimi ga spremljajo že od njegovega prvega nastopa leta 1998. Takrat je nastopil skupaj z družino Galič. Zadnjih nekaj let se mu je pridružil njegov prijatelj John Ferfolja iz Kanade. Tokrat pa je nastopil sam. V koncertnem delu programa je

z izvirnimi melodijami navdušil polno dvorano; med drugim ni pozabil zaigrati skladbe Pastirček. To skladbo je zaigral tudi na obisku pri papežu Frančišku. V zabavnem delu popoldneva se mu je na odru pridružil znan in odličen glasbenik Štefan Šernek. S skupnimi močmi sta razigrala in razgibala staro in mlado. V ritmu polke in valčka so se poskusili tudi tisti, ki jim ta dva plesa nista šla preveč od nog, a so vseeno vztrajali. Zanimivo in zabavno je bilo videti očete, mame in celo stare očete, ki so jim priskočili na pomoč, in tako s skupnimi močmi odplesali polko ali valček.

Ob slovesu smo se dogovorili, da nas bo Denis spet obiskal naslednje leto, in tako z desetim nastopom zaključil gostovanja slovenskih rojakov v Avstraliji. Čeprav bo to poslovilni nastop, tega nikoli ne vemo zagotovo. Upajmo, da ne bo.

OBISK SVETEGA MIKLAVŽA

Na prijetno toplo in jasno nedeljo, 7. decembra, je sv. Miklavž obiskal in obdaril vse otroke, ki so glasno in v veselem pričakovanju čakali, kdaj bo prišel svečano odeti sveti mož v spremstvu dveh prikupnih in nasmejanih angelčkov.

V predpraznično okrašenih klubskih prostorih in na dvorišču se je nabralo toliko otrok, da so bili kar naprej pod nogami, kar pa ni nikogar motilo, saj je bil to njihov dan. Na dvorišču ni manjkalo zabave; podili so se naokrog, igrali igrice, skakali po »napihljivem gradu« ... Nekateri so si dali na lice, čelo ali roke naslikati različne stvari. Umetnik napihovanja balonov je na njihovo željo in v veliko veselje napihoval balone vseh mogočih oblik.

Da ni zmanjkalo energije so prostovoljci, ki leto za letom skrbijo, da nihče ne ostane lačen, pripravili nekaj za pod zob, kar so starši in otroci zelo lepo sprejeli. Po kakšni uri so otroci začeli spet spraševati, kdaj bo prišel sv. Miklavž, in dobili odgovor, naj še malo počakajo, ker prihaja od daleč. Zagotovo pa bo prišel.

In res, ob dveh popoldne so angelčki pozvonili s posebnim zvončkom in prišel je visoki, čudovito oblečeni sv. Miklavž z zlato palico v roki in s svojim spremstvom. Otrok tokrat ni bilo treba dvakrat poklicati. V trenutku so se lepo po vrsti postavili pred Miklavža. Pri tem je malo pomagalo osebje Kluba Triglav, ki so Miklavžev obisk

zelo lepo pripravili in izpeljali. Miklavž je otroke najprej povprašal, ali so bili od njegovega zadnjega obiska pridni in ali so ubogali starše. Odgovor je bil seveda pritrdilen. In tako je Miklavž razdelil darila – za fantke s plavim in za punčke z roza trakcem.

Angelčka sta nato podajala darila Miklavžu, on pa jih je izročal v roke otrok, ki so se za darilo lepo zahvalili. Nekateri najmlajše, še malo sramežljive, sta mamica ali očka spomnila, da so rekli hvala. Miklavž je na koncu obljubil, da jih bo naslednje leto spet obiskal.

Pred Miklavževim odhodom so se za spomin pred okrašeno jelko poslikale številne družine, ki so obljubile, da če ne pridejo prej, bodo zagotovo tukaj naslednje leto ob obisku sv. Miklavža, ki Klub Triglav obiskuje že od leta 1972.

RAZMIŠLJANJA

Cilka Žagar

Pride – ponos

Pride je angleška beseda, v slovenščino pozitivno prevedena kot *ponos*; vendar ima ta beseda tudi negativne pomene, na primer: napuh, ošabnost, bahavost ...

Ponos je tudi vir vseh drugih grehov. Če se čutimo boljši, močnejši in več vredni kot drugi, velikokrat kritiziramo in zatiramo slabotnejše in manjše od nas. Pozabimo, da je Bog vsem dal primerne sposobnosti, in da v življenju delamo z orodjem, ki nam je dano. Mladi ponavadi delajo z novjšimi, modernejšimi, a še nepreizkušenimi pripomočki, starejši pa se bolj zanesemo na stare, preizkušene recepte, ko rešujemo življenjske probleme. Včasih kritiziramo druge in se ne zavedamo svojih pomanjkljivosti in slabosti.

Naš dušni pastir pravi: »Delaj dobro in pusti vrabčkom čivkati.« Ta stavek ima zame velik pomen in zato pridno poslušam pesem tega čivkanja, da bi bolje razumela vse ptice. Moj cilj je vedno bil, da bi našla tisto edinstveno dobro, ki ga je Bog vsakemu od nas dal za popotnico v življenju.

Tisti, ki opazujejo, imajo dolžnost in čas kritizirati tiste, ki delajo. Prevzeti skušajo oblast, tudi če se zavedajo, da sami niso sposobni in pripravljeni žrtvovati časa in energije za vodenje.

Opozicija je tudi osnova za naš politični sistem. V demokraciji je močna opozicija tako pomembna kot oblast sama. Jaz sem ena tistih, ki ne dela in ne prispeva časa za skupnost, vendar občudujem trud ljudi, ki se žrtvujejo za uspeh naših društev. Hvaležna sem, da so vodenje slovenskih društev v Avstraliji prevzeli naši otroci, ker je to edini način, da še obstajamo. Stari hitro odhajamo in edino upanje, da se nas bodo spominjali, so naši potomci.

Seveda bi jaz delala drugače, toda ker nočem in ne morem več delati, spodbujam mlade, da izrazijo svoja mnenja in pokažejo svoje sposobnosti pri vodenju in v opoziciji.

Moje posvojene hčerke

Moja sestra Jožica ima hčerko, ki je tudi sestra redovnica Jožica. Ona me vedno vzpodbuja. Večkrat tarnam, da bi rada imela hčerko, ker se mi zdi, da imajo ženske več potrpljenja s starimi ljudmi. Opomnim se, kako zelo nehvaležna sem za vse moje posvojene hčerke, ki me spremljajo na poti.

Penny

S prijateljico Penny sva pred petdesetimi leti delali skupaj. Ona je bila nova učiteljica na šoli. Bila je lepa in priljubljena, zato sem ji verjetno kot skoraj štiridesetletna učiteljica zavidala popularnost in lepoto. Zdaj mi Penny vsak dan telefonira, da mi pove, kaj je delala, govorila in mislila, kaj je kupila in tako dalje. Za materinski dan mi je napisala »Draga mama«. Penny je postala moja hčerka in hvaležna sem za njeno pozornost. Tudi Zdenka je moja lepa mlada hčerka. Ne smem pozabiti Dorothy in Rhonde, ker tudi onidve nikoli ne pozabita name. Imam zelo veliko družino. Moja sinova sta mi vedno pripravljena priskočiti na pomoč, in moje številne posvojene hčerke me vedno spodbujajo in razveseljujejo. Hvala Bogu za vse te dobre ljudi.

S prijatelji praznujem življenje

Hvala Bogu za ta zanimiv, dragocen in čudovit svet. Hvala Bogu za to lepo življenje. Hvala za prijatelje, ki so potrditev, da sem delček tega sveta in življenja. Bog me ima zelo rad. Podaril mi je veliko dobrih prijateljev.

Na božično jutro sem se zgodaj prebudila in se v spominih vračala k ljudem, s katerimi sem se srečala v nevidnem svetu duš. Imela sem dobre starše in njihova ljubezen, zgled in nauki so me vedno spremljali, čeprav sem od doma odšla stara dvanajst let. Pred 57 leti sem sledila možu v Lightning Ridge. Spoznala sem Aborigine. Ted in Dudley, stara, nepismena zgodovinarja in filozofa, sta postala moja učitelja. Ted je rekel: »Govorim po šolah in na sestankih, toda moje besede so hitro pozabljene. Ti pa jih zapišeš, in tako postanejo dediščina za moje potomce.« Pisala sem o starih aboriginskih verovanjih in praznovanjih, o njihovi prehrani in zdravljenju, o njihovih zakonih in pravilih življenja. »Vse to je zdaj shranjeno v knjigah, in v roke jih lahko vzame kdorkoli, ki želi vedeti,« je rekel Ted.

Dudley je rekel: »Ko sem bil star trinajst let, so me poslali na veliko kmetijo, kjer sem se naučil živinoreje in poljedelstva. Imeli so tudi žago, da smo pripravljali les za gradnjo rezervatov in hiš v mestih. Beli delavci so takrat šli iskat zlato, zato so kmetje cenili delovno silo Aboriginov. Ko so gospodarji odšli na počitnice, sem prevzel odgovornost za veliko posestvo in delavce. Otroci so me spoštovali, kmetje so mi zaupali, vsi so me imeli radi. Ni bilo ne rasizma ne diskriminacije. Priseljenci in Aborigini smo živeli ločeno, vendar urejeno in varno. Ko je oblast začela plačevati ljudem, da ne delajo, se je vse spremenilo.« Oblast zdaj nudi preživetje, nihče pa ne uči otrok, kaj je prav in kaj ne. Zgubili so spoštovanje do staršev in do sebe. Ko so jim dovolili alkohol, je ta postal njihova največja poguba.

Muriel in Pauline, stari mami mojih učencev, sta bili pogosto v mojem razredu. Ker so ju otroci spoštovali, nisem imela težav z disciplino. Za kosilo smo skupaj pojedle moje skromne sendviče in se pogovarjale o življenju. Klicale so me *cuz*, kar pomeni sestrična, in mnogi otroci so me klicali mama. Večini teh otrok sem bila tudi krstna botra. Postali smo družina.

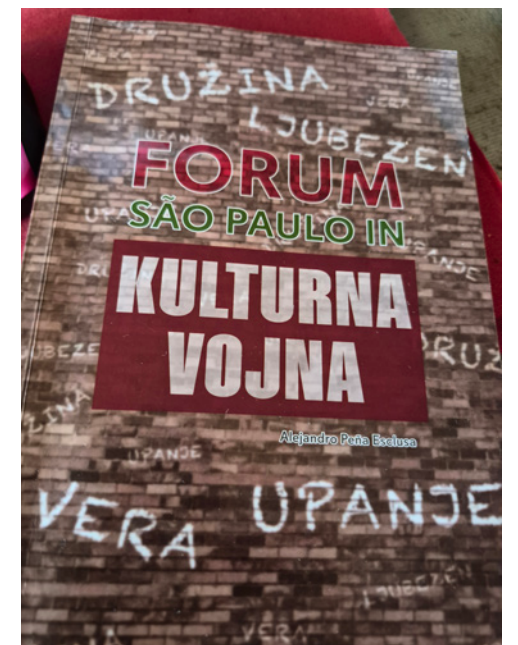
V tem času sem pisala zgodbe za *Rodno Grudo* in *Misli*. S patrom Bazilijem, urednikom *Misli*, se sicer nisva srečala, a v svetu duš sva se preko pisem dobro spoznala.

Tudi Jožeta Prešerna, urednika *Rodne Grude*, takrat še nisem srečala. Mnogi so ga obsojali, da je komunistični vohun, ker je delal pri Slovenski izseljenski matici. Jože je bil pošten, iskren človek in skrben urednik *Rodne Grude*. Mojo knjigo *Barbara* je ponudil Mohorjevi družbi, ker je vedel, da druge založbe tega protikomunističnega romana ne bi sprejele v tisk. Z Jožetom sva se zavedala, da sva vsak po svoje skušala izboljšati svet.

V Lightning Ridgu sem vsa leta imela prijateljico Cally. Kot medicinska sestra je bila odgovorna za naše zdravje, ker ni bilo druge zdravstvene oskrbe. Delali sva z istimi ljudmi. Samo ena drugi sva lahko popolnoma zaupali službene informacije o najinih strankah. Posvetovali sva se vedoč, da najini pogovori ne bodo nikdar nikomur škodili. Zdaj so ti moji prijatelji odšli v nebesa in se tam veselijo srečanja z menoj. Hvala Bogu, da tudi tam ne bom sama.

Trump in svetovni nemir

Vsaj malo skušam razumeti dogodke v Južni Ameriki in Trumpov odnos do ameriških sosedov, posebno Venezuele, Nikaragve in Kolumbije. Vsi se čudimo, kako hitro se spreminja svet. Krivimo in hvalimo zdaj eno zdaj drugo stran, ker povsod vidimo nekaj dobrega in nekaj slabega. Komunizem je še vedno svetovno gibanje in ljudje uporabljajo različne načine, da dosežejo poslušnost narodov. Vsem, ki se zanimajo za svetovno politiko, bi svetovala, da preberejo knjigo *Forum Sao Paulo in kulturna vojna*. Združenje Sao Paulo je bilo ustanovljeno v Južni Ameriki leta 1991, ko so spoznali, da Castrovo komunizem ne bo uspel kot razredni boj. Forum Sao Paulo je naslednik kubanske revolucije, ki skuša uničiti stare demokratične vrednote in destabilizirati obstoječe politične sisteme. Za njegove člane je pomembno, da ljudje nimajo zasebne lastnine in so tako za svoj obstoj popolnoma odvisni od države, ki prepoveduje svobodo izražanja in kaznuje kritiko režima. Vzpostavljajo sporazume z nedemokratičnimi velesilami in tako ogrožajo svetovni mir. Povezujejo se z mafijo in preprodajalci mamil, da dobijo denar za svoje delovanje. Zavedajo se, da je množico brez osnovnih vrednot in zasebne lastnine lažje manipulirati. Zahtevajo odstranitev vseh starih krščanskih tradicij in uvedbo popolne poslušnosti.

Trump se bori za demokracijo po vsem svetu. Ker veliko dela in misli, seveda dela tudi napake. Kdor dopusti, da zmaga zlo, je tudi kriv za nesrečo ljudi.

Mnogo ljudi trdi, da bi bilo dobro pozabiti na preteklost in skrbeti za prihodnost, toda vsi smo nosilci preteklosti. Stalin je poslal Tita v špansko komunistično revolucijo, in mnogi otroci te revolucije so zdaj voditelji v Južni Ameriki. Svet je povezan in preteklost je del sedanjosti. Vsi smo del istega sveta in svet se nenehno spreminja.

Objem

»Nisem tukaj, da bi obsojal krivce in iskal vzroke za pobjo na Bondi Beachu,« je rekel izraelski govornik. »Tu sem samo zato, da objamem vse prizadete.«

On verjetno ne ve, da je objemanje v Avstraliji prepovedano. Razširiti roke in sprejeti ljudi v svojo intimno bližino je postalo nedopustno, ker bi z objemom lahko ogrožali človekov osebni prostor. Zaradi dolgoletnih izkušenj vem, da so moji službeni objemi pozdravili mnogo telesnih in duševnih bolečin mojih učencev in njihovih staršev. Ko so se počutili ogrožene, so se stisnili k meni in jaz sem jih objela in božala. Danes je to prepovedano. Fizični dotik otrok je kazniv. Za fizične bolečine so tablete. Če ne pomagajo ene, vzamemo druge. Za duševne bolečine so psihologi in psihiatri.

Negotovosti

»Nikomur več ne verjamem,« pravi Mira. »Vsi lažejo, samo da pridejo na televizijo.«

Ko ne verjamemo več, kar slišimo, vidimo in beremo, živimo v negotovosti. Včasih smo vedeli vsaj to, da Bog vse vidi, Bog vse ve in greh se delati ne sme.

»Vedno več je kriminala. Otroci pobijajo otroke,« poroča Jana.

»Nekateri se pritožujejo, da ni discipline, drugi pa trdijo, da nihče nima pravice kaznovati otrok,« se pritožuje Janez.

»Lažje se je obrniti stran, kot pa ogrožati svojo službo in položaj,« pravi učiteljica Nada.

Starši, učitelji in policija so izgubili pravico vzgajati otroke in zdaj drug drugega krivijo za pomanjkanje discipline.

Julija pove, da je učiteljica kričala na njeno vnukinjo. Julija je prišla v razred in zagrozila učiteljici s sodiščem in advokatom. Hotela sem ji svetovati, da ni prav, če se učitelji in starši prepirajo vpričo otrok, ker tako postavijo otroke v negotov položaj.

Moja čistilka pravi: »Teh otrok ne bi smeli dati v zapor, ker tam postanejo še večji kriminalci. Morali bi jim nuditi delo in disciplino, ker tega niso imeli doma.«

Moje branje

Zavedam se, da se bom morala posloviti od knjig in pisanja, toda nekatere knjige mi je žal vreči v smeti. Pred menoj je knjiga z naslovom *Iz knežjega mesta na zelene gričke*. To so življenjepisi in spomini mojih sošolcev ob 55. obletnici naše mature leta 2015. Ker smo bili vsi rojeni leta 1939 ali 1940 smo tudi otroci vojne in očitvidci dogodkov, ki so nas za vedno zaznamovali. To je zgodovina, ki smo jo kot otroci opazovali in občutili. Posebno zdaj, ko gledamo priprave na novo vojno, se mi zdijo naši življenjepisi primerno branje. Zdaj se še bolj zavedam, kako in zakaj smo postali to, kar smo.

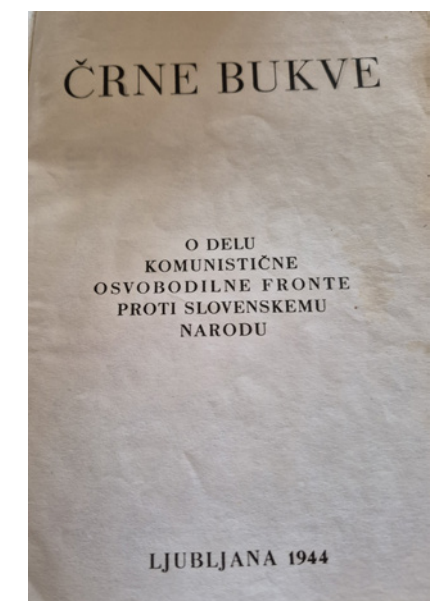
Cvetka piše: »Za nami ne ostaja to, kar smo zbrali, ampak to, kar smo dali – darovali. Bili smo večinoma revni kmečki otroci, ko smo se prvič srečali v Celju na učiteljskem leta 1955. Postali smo življenjski sopotniki in prijatelji. V tej knjigi se odkrivamo takšni, kot smo, in upamo, da nas bodo prijatelji sprejeli in razumeli takšne.«

Prijatelji so kot obleka: eni so za k maši, drugi za na delo, spet drugi za šport in zabavo. Eni rabijo tolažbo, drugi tolažijo, z enim se smejemo, z drugimi jokamo. Če imaš vsaj enega človeka, ki si mu pripravljen povedati vse o sebi, in verjameš, da te bo še vedno imel rad, potem res ljubiš tega človeka in veš, da imaš prijatelja. Moji sošolci iz celjskega učiteljskega so res moji prijatelji.

Kot otroci vojne smo bili, vsak na svoj način, prizadeti z ene ali druge strani. Mnogi smo izgubili člane družine. Skupaj smo bili lačni in žejni. Grozili so Nemci in Italijani. Čutili smo strah staršev, ki so redno molili: »Kuge, lakote in vojske reši nas, o Gospod.«

Na učiteljskem so nas učili, da bomo vzgajali otroke v komunističnem duhu.

Seveda smo študentje s seboj nosili tudi izkušnje in nauke staršev. Pravijo, da otroci na ramenih nosijo svoje starše. Tu imam *Črne bukve*, v katerih so leta 1944 poročali, kje in koga so ubili komunistični revolucionarji. Spomnim se, kako so moji prestrašeni starši skrivali to knjigo v skrinji pšenice na podstrešju. V šoli smo se učili o nemškem pobijanju in italijanskem nasilju, v *Črnih bukvah* pa so slike in podatki o žrtvah komunističnih revolucionarjev. Ne vem, koliko Slovencev je prebralo to knjigo. Ne vem, ali koga sploh zanima zgodovina.

Ko gledam tragedije v Ukrajini in Gazi, mislim na matere, ki jokajo za sinovi in hčerami, ki verjetno tudi niso vedeli, za kaj so umirali.

Robert

Robert je postaven petdesetletni mož in oče dveh hčera. Prišel mi je potožit o svojih starših. Njegovi starši so imeli možnost zgraditi dve hiši in zdaj eno dajejo v najem, medtem ko on plačuje 600 dolarjev najemnine in ne bo mogel nikoli kupiti svoje hiše. Oba z ženo delata v državni službi in hčerki končujeta univerzo.

»Moji starši nimajo pojma, kako je danes vse drago,« je povedal Robert. »Z ženo sva komaj prihranila toliko, da položiva depozit. Vzelo nama bo najmanj šest mesecev, da obnovimo kuhinjo in kopalnico, preden se vselimo.«

Rekla sem mu: »Tvoj oče je prva leta delal v rudniku, da si je prihranil malo denarja. Ko so mu koščki skal leteli v oči in je goltal prah, se ni pritoževal. Ni znal jezika in strah ga je bilo, da bi izgubil službo. Kasneje sta tvoj oče in mama v Sydneyju našla znance, ki so dajali v najem sobico zraven garaže. Za plačilo najemnine je mama pazila njihove tri otroke, ker so starši delali. Za vse je tudi prala, vrtnarila, čistila, kuhala in šivala. Tvoj oče je bil zidar in je v prostem času kmalu začel graditi lastno hišo. Z drugimi obrtniki so si izmenjavali dela na hišah. On je zidal zanje, drugi pa so opravili svoje obrti. Ko sta se vselila v svojo hišo, sta tvoja starša še naprej pridno delala. Vzela sta posojilo in zgradila še eno hišo. Dala sta jo v najem, da najemniki odplačujejo njun dolg.«

»Vem, vem,« me ustavi Robert. »Danes stvari niso tako preproste. Birokracija ti vzame več mesecev, preden dobiš dovoljenja, da kaj začneš.«

Ko sem bila lačna, si mi dala jesti

Rada se spominjam dobrih ljudi. Tončka mi je povedala, kako je prijateljica prišla k njej kuhat in ji pomagat na vrtu. Tončka se je najprej branila, na koncu pa je bila zelo vesela in hvaležna, ker se njej ne ljubi več kuhati in si za kosilo vzame karkoli. Prijateljica je povabila vso Tončkino družino, da so se skupaj veselili ob dobri hrani.

K meni je prišla Zdenka, lepa mlada prijateljica, in prinesla tri velike torbe. V eni je imela žlahtne sadeže, v drugi pa sveže zelene rastline in rdečo peso. V tretji je imela velik mešalnik; vse te dobrote je sesekljala in spremenila v rdečo tekočino. Z njo je napolnila veliko steklenic, ki jih je zamrznila. Zdenka je obljubila, da me bo spremenila v mlado, lepo, zdravo žensko. Seveda sem ji hvaležna in to mešanico tudi pijem. Prej ji seveda prilijem še sladki Ribena sirup in tako opravi svoj del zdravljenja. Ne vem, kako bi se oddolžila Zdenki za njeno požrtvovalnost. Upam, da je darovalec res dvakrat bolj blagoslovljen kot tisti, ki dar dobi.

Nehote se spomnim, da so tudi prijatelji vprašali Jezusa: »Kdaj smo te videli lačnega, žejnega, osamljenega ...?«

Zdenka pravi, da moramo imeti radi Boga. Mogoče ona to ljubezen daje meni. Življenje je res osrečujoče in boleče. Malo veselja in malo žalosti.

Spomini

Olga Hrvatini me je razveselila in prijetno presenetila s svojo knjigo: *Slovenija is my birthplace, Australia is my home*. Čestitam njej in njenim pomočnikom za strokovno, urejeno in lepo opremljeno zgodbo njenega življenja s fotografijami njene rodbine in prijateljev.

Ko se poslavljamo, bi vsi radi drugim kaj zapustili za spomin. V omari sem našla svečane obleke, ki me spominjajo na pomembne dogodke. Te obleke sem nosila samo enkrat in so mi zdaj že dolga leta v napoto. Ponudila sem jih prijateljicam in komaj so se me usmilile ter jih nekaj odnesle.

Berem knjigo naše slikarke Romane, ki se tudi poslavlja od svojih del. Vse bolj se zavedamo, da ne bomo nič odnesli s seboj. Samo spomini ostanejo za kratek čas. Upamo, da so spomini lepi.

Stare resnice

Mariji sem potožila, da delam napake. »Največ se naučim na lastnih napakah,« sem rekla. »Na žalost te napake redno ponavljam.«

»Življenje je kot otroška srajčka,« je zaključila Marija. »Vedno prekratka in redno pokakana,« je še dodala.

»Zelo slaba učenka sem,« sem odgovorila. »Skušam biti potrpežljiva, pa mi ne gre.«

»Potrpljenje je božja mast, samo revež je tisti, ki se z njo maže,« mi je povedala Marija.

Marija ima zakladnico slovenskih resnic in prosila sem jo, da jih napiše kot recept za naše vsakdanje potrebe. Gotovo tudi drugi Slovenci poznate in uporabljate te stare resnice in rada bi jih zbrala. Sporočite jih, prosim, na moj naslov: cilka@bigpond.com

Mogoče se bomo skupaj kaj naučili.

Moj večni rek prihaja iz *Svetega pisma*: »Nič ni novega pod soncem.«

Na obisku pri Renati

Kim me je peljala na obisk k svoji sestri Renati. Renata se je trudila z gostoljubjem, a jo je mož Steve kar naprej kritiziral: »Renata reče eno, jaz pa vedno točno vem, kaj v resnici misli,« je razlagal Steve.

Tudi Renatin sin David je posnemal očetov zgled: »Mama je čisto zmešana in ne ve, kaj govori.«

»Daj že enkrat utihni, da se ne boš osramotila,« ji je svetoval mož Steve.

»Mama je najslabša kuharica na svetu, njena hrana je vedno postana, preden nam postreže z njo,« je rekel David.

»Renata se pretvarja, da jo nekaj zanima, a ji na obrazu piše, da ji je dolgčas,« je povedal Steve.

Bilo mi je mučno. Renata je 40 let delala kot računovodkinja na ministrstvu, Steve je prodajal stare avtomobile, sin pa je nezaposlen.

»Res je, da nisem dobra kuharica,« se je opravičevala Renata. »Ne gre mi od rok.«

»Potem pa reci, da je to božja volja. To so te naučili v cerkvi, kamor lezeš po kolenih,« je pripomnil Steve.

»Saj to res verjamem,« je pojasnila Renata. »Vera mi zelo pomaga,« je kot v opravičilo dodala.

»Bolje da greš v kuhinjo in molčiš, ker bom zdaj na televiziji gledal nogomet,« je zaključil Steve.

Domov grede je Kim rekla: »Občudujem Renatino družino. Povsod gredo skupaj in o vsem se skupaj odločajo. Tako se imajo radi. Jaz pa sem vedno sama.«

Ljudje, ki živijo skupaj, se morajo vedno truditi za kompromis, ker je samota žalost.

Še dobro, da nisem nič rekla Renati. Ona je sprejela svojo vlogo v družini.

Sebičnost

Kaj pa imam od tega. To se mene ne tiče. Zakaj bi se mučil za druge. S takšnimi besedami pogosto zavrremo sodelovanje v društvih, ki se trudijo izboljšati svet. Mnogi se sprva radi žrtvujejo za blagor družbe, toda če njihovo udejstvovanje ne rodi sadov in so njihovi prispevki in ideje zavrtnjeni, so člani društev razočarani.

Vsi čutimo potrebo po pripadnosti neki skupnosti. Nekateri so aktivni v športnih in kulturnih organizacijah. Cerkev še vedno nudi zatočišče mnogim osamljenim. Jezus uči, da moramo sprejeti in ljubiti tudi tujce in sovražnike. Seveda je to naporno. Z domačimi veš, pri čem si in kaj lahko pričakuješ, za tujce pa nisi prepričan, kako se bodo odzvali na tvojo ljubezen.

Moji sorodniki v Sloveniji so povedali, da so šli otroci na oratorije. Hvala Bogu, da cerkev organizira ta druženja za mlade, ki res, bolj kot kdajkoli, potrebujejo voditelje, da jih pripravljajo na življenje.

Obisk pri Štefanu Hribarju v Canberri

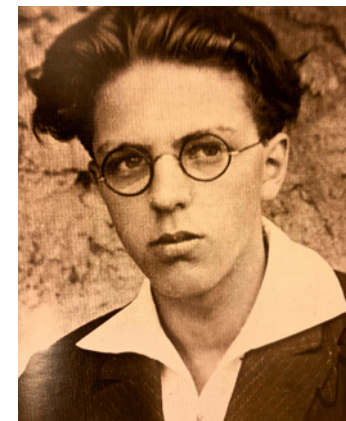
Srečko Kosovel (1)

Rad bi povedal ljudem lepo, dobro besedo, svetlo besedo, kakor je svetlo novembrsko solnce na Krasu.

Toda moja beseda je težka in molčeča, grenka kakor je brinova jagoda s Krasa.

V njej je trpljenje, za katero ne boste nikoli zvedeli, v njej je boleost, katere ne morete spoznati.

Moja bolečina je ponosna in molčeča in bolj nego ljudje jo razumevajo bori na gmajni in brinjevi grmi za skalami.

V Sloveniji je letošnje leto razglašeno za Kosovelovo, saj maja obeležujemo 100-letnico smrti tega pomembnega slovenskega pesnika, genialnega mladeniča, ki je umrl star komaj 22 let. Manj znano je, da je Srečko Kosovel poleg vizionarske poezije o Krasu, družbi in prihodnosti napisal tudi ogromno proznih besedil, dramskih osnutkov in pisem, v katerih se kažejo njegov zapleteni, občutljivi značaj ter neverjetna modrost in vedenje veliko starejšega, zrelejšega človeka. Kot bi v svojem kratkem življenju doumel že vse, kar je treba doumeti. Takšnega Srečka bomo v *Mislih* spoznavali to leto, za uvod pa preberite zanimivi in pretresljivi pismi o njegovi smrti, ki ga tesni družinski prijateljici, kulturni in socialni delavki Mariji Skrinjar, pišeta Srečkov brat Stano in njegova mama Antonija.

PISMO STANA KOSOVELA MARIJI SKRINJAR

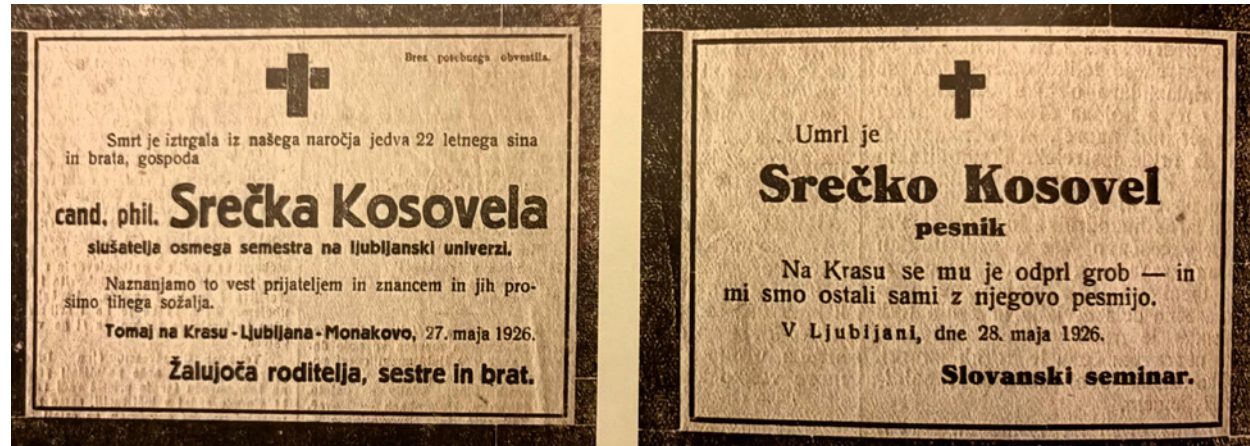
Ljubljana, dne 31. maja 1926

Draga gospa!

Nisem mislil, da Vam bom tako v kratkem času pisal o tako žalostni stvari. V četrtek, 27. maja, zvečer ob 9 uri in 30 minut je umrl naš Srečko. Kljub temu, da smo bili vsi v dvomu radi izida njegove bolezni, je prišel ta udarec tako nasilno, da ni mogoče opisati njegovega učinka.

Človek doživi stvari, ki jih na prvi moment lahko prenese. Posledice so navadno hujše od udarca samega. Tako, se mi zdi, bo v tem primeru. Kaj pomeni Srečkova izguba za nas vse, ni mogoče povedati. Prvič je to prvi smrtni slučaj v družini; drugič in naprej do neimenovane vrste je ta smrt zvezana s tolikimi okoliščinami, da je v pravem pomenu besede globoko tragična. Srečko je bil na koncu študij, razvil se je posebno v zadnjem letu in je res obetal, da se postavi na svoje mesto v duševnem življenju. Uveljavljal se je v literaturi in publicistiki. Šele sedaj, po smrti, ko prebiram njegove rokopise, vidim, koliko smo vsi izgubili z njim. Če sem to povedal, sem že izločil moment pietete, ki igra v takih primerih morda najvažnejšo

vlogo. Ne, objektivno vzeto, je Srečkova smrt izguba tudi za slovensko literaturo – dejstvo, ki bi ga ne bil poprej nikoli priznal in ki ga je mogoče konstatirati šele sedaj, ko vemo, da je njegovo srce nehalo utripati za vselej.

S svojimi 22-imi leti je bil že osebnost med mladino, posebno med akademiki. Imel je velik krog prijateljev, ki so ga iskreno ljubili in spoštovali. Njegovo delo se trenutno še ne da opredeliti. Pisal je ogromno, zapustil je mnogo – seveda med tem zelo dosti nezrelega, neprebavljenega, toda v zapuščini so tudi take stvari, ki spadajo brez zadržka v javnost. Za naš akademski naraščaj in za celo mlajšo generacijo je njegova smrt težka izguba.

Pa kaj bi vam pravil o tem, saj vse skupaj nima nobenega smisla! Mi smo radi njegove smrti pobiti, uničeni. Bojim se za mamó, ki je videla v njem res sina srca, s katerim je bil pokojnik tako obdarovan. In revež je svoj konec slutil! Ko ga je zdravnik v Ljubljani spravil pokonci, je, pomislite, ob slovesu od Ljubljane izročil svoji študentski gospodinji denar za dve sveči na čast Mariji! Sam jih ni hotel kupiti, češ da je premalo veren. Gospodinjo pa je vprašal, če ima kaj več vere, in ko mu je povedala, da je že ima nekoliko, jo je prosil, naj izpolni njegovo željo. A tudi drugače, v pesmih, je čutil svoj bližajoči se konec. Vseeno pa se je do zadnjega boril proti smrti. Ko je okreval v Ljubljani, je rekel: »No, umrl pa vseeno še ne bi rad!« Zgodilo pa se je proti njegovi volji. /.../

Z vsakim dnevom spoznavam bolj, kako ga je bilo škoda; zapustil je cele skladownice rokopisov, razprav, člankov, podlistkov in pesmi, v načrtu celo dve drami in eno marionetno igro za otroke. Dalekosežnost njegove plodovitosti in resnosti v delu se ne da ugotoviti. Vsi smo zgubili ž njim: starši, sestre in jaz, največ pa mladi, doraščajoči rod in literatura, publicistika. V dveh, treh letih bi bil med vodilnimi osebnostmi našega prerajajočega se duševnega življenja. Bil je idejno bogat, imel je celo zakladnico znanja, zanimal se je za vse panoge znanosti in je bistro opazoval življenje ter ga podoživljal v svojih delih; jaz imam pravico to trditi, ker sem edini, ki ima natančen vpogled v njegove avtentične vire. Njegove dobre pesmi bomo skušali izdati v zbirki, katero bom po možnosti uredil v prihodnjih mesecih. /.../

PISMO ANTONIJE KOSOVEL MARIJI ŠKRINJAR

V Tomaju, 15. 6. 1926

Gospa moja predraga!

Kaj naj vam pišem v tej strašni uri? Naša srca so strta in ne morem napisati niti ene same besede. V nas je en sam spomin, večna misel. Iščemo nekoga, da bi se ž njim razgovarjali, da bi ga pobožali in mu rekli toplo besedo, pa ga ni več.

Naša bolest je grozna in tesno, tesno, vedno tesneje nam je.

Kako je bilo Srečkotu v zadnjem času njegove bolezni, Vam ne morem popisati. Trpel je grozno in mi ž njim, pa kljubovali in žrtvovali smo vse, vse, da bi preprečili to strašno nesrečo, katere smo se neprestano bali.

Ne vem, kako, toda jaz sem cel čas njegove bolezni videla ob njegovi postelji smrt. On jo je včasih videl in mi to povedal, češ, da sem trdna in močna in bom lahko prenesla to bol. Jaz sem ga bodrila in odrivala od njega misel na smrt, moje srce pa se je trgalo v brezmejnem trpljenju. Tako je trpel tri mesece in nas je v četrtek zvečer dne 27. maja ob 9h 37 minut zapustil za vedno. Umrl je na vnetju možganske mreže. Ne vem zakaj, toda ne morem, ne, ne morem si misliti, da se je to res zgodilo, dasi sem videla vse, vse na lastne oči.

In je le res: On je odšel od nas, in »mi smo ostali z njegovo pesmijo«, kakor so zapisali ljubljanski akademiki.

Gospa, nisem in ne poznam človeka, ki bi ne bil ljubil Srečka, tiste velike mehke duše. Od najmanjšega otročiča do sivega starca, vse ga je rado imelo in plakalo in plaka za njim. In kako bi ga ne imeli radi? Saj je bil poosebljena Ljubezen in Dobrota.

Trpel je celo življenje sam, zazrt vase, in zlival svoja čustva v lepih pesmih, ki nam jih je zapustil.

V kratkem izidejo njegove pesmi, ki bodo povedale, česar on ni mogel.

Vest o smrti se je raznesla kot blisk in še tisti večer so pritekla domača kmečka dekleta in mu napravila mrtvaški oder.

Prinašali so cvetja od najrevnejših do najbogatejših in prihajali, da se zadnjič poslove od njega.

V petek popoldne so pripeljali krsto in ga položili vanjo. Gospa moja! Tisti prizor, tista misel na tesni dom – joj, groza! Domača dekleta so mu spletla 7 velikih svežih vencev in nanesla belega cvetja za Njegovo zadnjo pot.

V soboto zjutraj je prišlo več Srečkovih tovarišev iz Ljubljane. Tudi ti so mu prinesli velikanski venec svežih rož in šopov z ljubljanskih poljan v zadnji pozdrav.

Popoldan ob 4h je bil pogreb. Trije duhovniki, ki so Srečka imeli radi, so blagoslovili njegove ostanke in nato se je jel sprevod premikati.

Nosili so Srečka domači tomajski akademiki in 4 sošolci, kmečki fantje, so mu izkopali grob. Vsa pot od doma do pokopališča je bila posuta s cvetjem in grob je bil ves obit z belim papirjem ter imel na dnu samo belo cvetje.

Ko so izpustili rakev v grob, se je poslovil najprej od Srečka tovariš Tozon, akademik v Ljubljani, dalje tovariš Bratko Kreft, pisatelj, ter domači fant Emil Šonc. Bratko Kreft je govoril z velikim šopom ljubljanskega cvetja in povil ta šop s krasnim *slovenskim* svilenim trakom ter mu ga vrgel v grob. Vsi so govorili lepo in toplo, tako, kakor je Srečko rad slišal.

Belooblečena dekletca in dekleta pa so nosile šope in vence. Ko so govorniki končali, so mu sorodniki nametali skoro do roba poln grob samega cvetja mesto zemlje. Ko je pa prišla na vrsto zemljica, smo videli, kako je to Srečkov prijatelj poljubil, preden jo je vrgel v grob, kajti spomnil se je, kako je on to grudo ljubil.

Neki naš znanec in Srečkov prijatelj je slikal Srečka na mrtvaškem odru ter njegov grob, ko je bil zasut. Ko dobimo slike, vam eno pošljem. Srečko je umrl s smehljajem na ustnih, in ko je ležal na odru, je bil »beli angelj«.

Njegov grob je na sončnem kraju, zato da gleda vedno tisto solnce, ki ga je toliko opeval, in naša hiša je prva poleg pokopališča. S kuhinjskega okna gledamo naravnost k Srečku in se nam zdi, da je doma in čuje, kaj mu pravimo. /.../

Srečko Kosovel

18. 3. 1904–27. 5. 1926

VSE TE BESEDE

Vse te besede bi morale biti
dehteče kot borova mórja,
jutranje zvezde, ki ugašajo
ob zarji iznad pogorja ...

Pa je pólnoč še, pa je pólnoč še
in jih moram prižgati,
da v tej sivi kraški hiši
nam je še ostati.

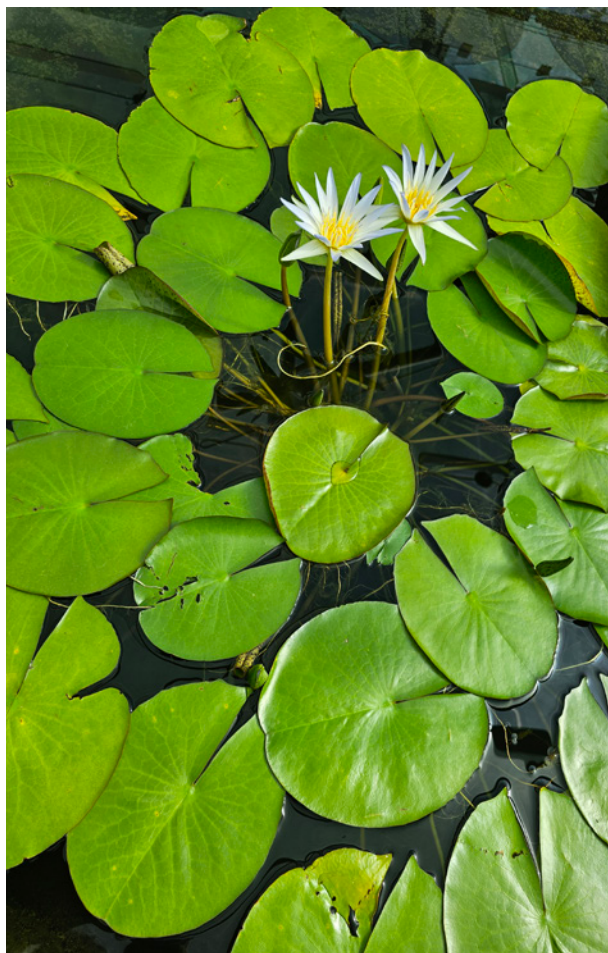
V temen plašč zavit jih v burjo
govorim, ko se zaganja
v okna; pa se mati vzdrami
in pomisli in zasanja ...

Jaz pa divji sem kot burja –
proč, o proč je moje spanje.
Tiho stopam preko póti kraških.
Noč mi sije nanje.

Novice iz Perth

Malo klubskih

Lahko si štejem v čast, da ima na mojo pobudo klub nov odbor. Pred tem smo ga tri leta vodili samo trije: moja malenkost, podpredsednica Jožica Žarkovič ter blagajničarka Mary Resnik. Ker smo bili brez tajnika, se nam je zadnje leto pridružil še Žiga Prosen. Klub je imel v lasti dva lokala. V lokalu št. 6 so klubski prostori, lokal št. 7 pa smo oddajali v najem, vendar to ni prinašalo toliko denarja, da bi lahko plačevali različne stroške. Zato se je odbor odločil, da skliče posebni občni zbor za prodajo lokala št. 7. Na njem je naš predlog podprla večina članov, ker so se zavedali, da klubu primanjkuje denarja. Prodaje nismo javno oznanili, saj ga je kupil naš slovenski rojak, kar mi je bilo v največje veselje odkar sem član kluba oziroma od njegove ustanovitve. Blagajničarka Mary se je zavzela za urejanje prepisa, ker dela v banki že več kot 40 let. Novi odbor sestavljajo: Žiga Prosen, predsednik; Miriam Kristan Neates, podpredsednica; Jan Vodušek, blagajnik; Ana Peternel, tajnica; in Lidi Romih, odbornica. V imenu članov želim novemu odboru veliko uspehov in medsebojnega razumevanja.

Naša pokojna

SONJA VOLK, rojena VISKOVIČ, je umrla 15. januarja 2024 na svojem domu v Sth Guildfordu, Perth. Rodila se je 4. maja 1942 v Midlandu, Perth. Njena mama je bila Slovenka, Zalka Bratkovič Viskovič. Obe sta radi hodili na ples v Slovenski klub. Sonja je za klub vedno pekla pecivo.

JOHN (Francis) VOLK je umrl 7. januarja 2025 v Royal Perth Hospitalu v Perthu. Rodil se je 12. oktobra 1936 v Kalgoorlie-Boulderju. Od njega so se poslovili 22. januarja 2025 v Purslowe & Chipper Funeral Chapelu v Midlandu. Med drugo svetovno vojno je Volkova družina prišla v Wundowie, kjer je Johnov oče Frank kupil »hobby« farmo. John mi je pripovedoval, kako sta s sestro na konjih jahala v dva kilometra oddaljeno osnovno šolo. Zanimivo je, kako je Volkovi družini uspelo obdržati močne slovenske korenine.

zapisal Tone Resnik

SLOVENSKO SOCIALNO SKRBTSTVO IN INFORMACIJSKI URAD Inc.

Slovenski informacijski urad Welfare Office Kew obvešča Slovence in prijatelje, da je pisarna v Kewju zaprta in ukinjen je naš email naslov. Novi email naslov:

slovwelfare@gmail.com

Še vedno pa vam lahko pomagamo z nasveti in pomočjo pri izpolnjevanju uradnih dokumentov za slovensko pokojnino, dediščine in prodajo nepremičnin v Sloveniji, za delnice, oporoke, pri iskanju slovenske davčne in EMŠO številke in podobno. Vse obrazce si lahko sami natiskate na naši internetni strani:

www.slovenianwelfare.org.au

Za pomoč se zdaj lahko obrnete na **Petra Mandelja, +61407056463**

ali na **Slavko Gorup, +61400204697,**

in na naš novi email naslov: **slovwelfare@gmail.com**

Peter Mandelj OAM JP, predsednik

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE EMBASSY OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

26 Akame Circuit, O' MALLEY ACT 2606

Telefon: +61 2 6290 0000, faks: +61 2 6290 0619

e-mail: sloembassy.canberra@gov.si

http://canberra.veleposlanistvo.si

MARKO HAM, veleposlanik

ANDREJA KERŠEVAN DRAKSLER, svetovalka

24 HOUR SERVICE
(03) 9373 7000

We employ over 230 caring, highly trained and committed people, including 12 direct descendants of the founders.

We serve the community from 24 branch locations throughout the Melbourne Metropolitan area and Echuca.

816 Doncaster Road, Doncaster

www.tobinbrothers.com.au

